

Budapest
I. Disztér 2

DRAVSZEGYEI NAPLÓ

XXVI. évfolyam

Subotica, CSÜTÖRTÖK 1925 április 30.

116. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
Telefon szám: Kiadóhivatal 8-58. • Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Leibach-palota)
Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia-Foncière-palota)

Orosz színészek

Van valami mélyen megindító s megindítóan vigasztaló abban, ahogy az orosz Hudozsesztveny Teater vendéjátékát fogadják széles e világon. Amerre járnak, zúfolt nézőterek tapsfürgetege jár nyomukban mindenütt, könnyes szemek bámulnak rájuk és mindenütt felejthetetlen élmények emlékeit vetik el a lelkek fölszántott barázdáiba.

Mégis hiába estünk át a vas-korszak és jégkorszak után ránk szakadt vérkorszakon, hiába rikácsolták bele a zenére és rímekre szomjas fülekbe a gyilkolás és rablás vezényszavait, hiába tépték ki durva kezek és durva szándékok a szépségnek, jóságnak és szeretetnek sarjadó hajtásait, hiába rombolták össze a kórházakat és katedrálisokat, nem tudták kiirtani az emberi szívből a szépség kultuszát s nem tudták az emberből kiirtani azt az emlékeztetőt, mely bestialitás, embertelenség, a szervezett gyilkosságok és orvonyé emelt rombolások után is a Szép első tekintetere ne figyelmeztetné embervoltára.

Örök a bestia? — lehet. De örökkévaló a művészet is. Kiírthatatlan a gyilkolás ösztöne, de kiírthatatlan az az áhitat, az a megrendülés, az a megszállottság is, amit az igaz művészet minden megnyilatkozása föléleszt az emberben. Szó és tömjénillat aligha teszi már jobba a fegyvert. Nincsen olyan szándék, mely ne találna kerítő szavakban igazolást s nincs olyan fegyver, mely ne találna tömjénfüstöt a gyilkosság előtt. A világháború csak arra volt jó, hogy a késő nemzedék előtt detronizálja a hangos szavak uralmát s az eltakarozó hit előtt is föltárja azt a titkot, hogy a diadalmas hatalom kerekébe kapaszkodó emberi gyöngöség hogy becstelenti meg az áldást és a tömjént. Taps és halleluja fogadta a hőstetteket, melyek egy pillanat alatt tizezrek életét oltotta ki, babért szórtak a legvéresebb kezű hadvezér lába elé, aki a gyilkolás új módját, az öldöklés új fegyvereit, a rombolás új eszközeit gyurta ki a tudomány véres sarából, annak járt ki a hódolat és elismerés, — de amikor a reimsi székesegyház tornyát az első golyó érte, amikor a löweni könyvtár palotájára ráesett az első bomba, az egész kulturvilág lázadva tiltakozott a barbár merénylet ellen. Még akkor is az alvadt vér pipacsa nyílt az utak mentén s amikor a gyász feketébe öltöztette föl világészünkét, a művészet még akkor is szent volt s akit tömeggyilkosságokért ünnepeltek, arra is a *fejszita* meg-et kiáltották, ha nem

elő, hanem festett ember ellen fordította a vandál rombolás eszközeit.

A festett ember értéke több volt, mint az élő emberé. Az ábrázolatot többre becsülték, mint az eleven modellt. Az élet igenlésén, a vitalitás ősi ösztönein is diadal-maskodott a ritkasági érték. Nincs pótolhatatlan ember, csak a műalkotások pótolhatatlanok. Ha el-esik egy katona, száz léphet a helyére, ha kihull egy egész generáció, pótolni fogja a nyomába lépő, de ha minden tehetség, fantázia, tudás és akarat összeáll is, akkor se tud egyetlen Rembrandt-képet, Michelangelo-szob-

rot, Benvenuto Cellini-kelyhet, vagy Bramante-kupolát pótolni.

Az az életáhitat legigazabb, leggyökeresebb érzésünk, mely minden kép láttára, minden muzsika hallatára megállít, ha valóban szépség árad ki a formák, színek és hangok műhelyéből. Ez az életáhitat ministráló kis gyerekké teszi a legcinikusabb fölényt is — minden cinikus ember lelke mélyén egy éhes gyerekek sir — s térdet-fejet hajtvacsöngetyűz az igazi művészet előtt. A világot járó orosz színészek elé nemcsak azért zárandokolunk el, mert azt a színpadi művészetet, amit ők reprezentál-

nak, nem találjuk meg egyetlen európai nagyvárosban sem, hanem azért, mert a művészet, az igaz és egyedülvaló művészet apostolai ők, a szépség fölkenjői, az elhivatás kiválasztottjai, a tökéletesség glóriásai.

Óh, tegyék szebbé a napjainkat. Eszméltessenek rá üvöltő, bírkózó, egymást fojtogató szegény magunkat embervoltunkra, főbazzák meg előttünk örök emberi problémáinkat s a szépség meggyalázhatatlan ígézetével fogják le egy pillanatra ösztöneink és indulataink bestiait.

Muló művészetüknek legalább emléke legyen örök.

RADICS PAVLE A KIRÁLYNÁL

Gyors tempóban halad előre a szerb-horvát megegyezés — A Radics-párt az ellenzéki blokk hozzájárulásával tárgyal a megegyezésről — Radics István kijelenti, hogy pártja a konstruktív munka periódusába lépett — A horvátok a vidovdáni alkotmány alapjára helyezkedtek

A korona széleskörű koncentrációt kíván

A szerdai napon Beogradban két kimagasló fontosságú esemény történt, anélkül azonban, hogy a helyzet végső megoldását meghozta volna. Az egyik esemény *Pasic* délelőtti tanácskozása Radics Pavlával, a másik pedig Radics Pavle esti audienciája a királynál.

A radikálisok és a Radics-párt megegyezésének ügye minden fel-szerint gyorsan halad előre. Radicsék a megegyezési tárgyalások folyamán varakozáson felüli engedékenységet tanusítanak.

Az alkotmányrevízióra vonatkozó követeléseket elejtve, Radicsék teljesen ráhelyezkednek az adott politikai viszonyok alapjára, sőt ragaszkodnak a vidovdáni alkotmány végrehajtásához, különösen az önkormányzatot illető intézkedések foganatosításához.

hogy kipróbálásuk után állapíthassák meg, milyen módosításokra van szükség. Általában

Radicsék teljesen feladták a közölgő álláspontot és ez által megnyitották a legnagyobb szerb párttal való együttműködés lehetőségét.

Igen kedvező benyomást keltett radikális-párti körökben a zagrebi *Novosti*-ban megjelent Radics-párti nyilatkozat, amelyről a *Vreme* és a *Politika* megállapítja, hogy annak szerzője maga Radics István. A nyilatkozatban

Radics István fenntartás nélkül monarchista álláspontra helyezkedik és kijelenti, hogy pártja elérkezett működése konstruktív periódusába.

Hízelgő kifejezésekkel emlékezik meg Radics István a királyról és rendkívül élesen foglal állást Pri-

bicevicsek ellen.

Radics Istvánnak ez a nyilatkozata rendkívül megkönnyítette Radics Pavle helyzetét, aki kora délután folyamán hosszasan tanácskozott *Pasic* miniszterelnökkel.

Pasic miniszterelnök délelőtti és tizenegy között audiencián jelent meg a királynál. A kihallgatásról *Pasic* ez alkalommal sem nyilatkozott, de politikai körök nagy fontosságot tulajdonítottak az audienciának, azonban hamarosan nyilvánvalóvá vált, hogy sem a kormány lemondása, sem a kormány széleskörű rekonstrukciója nem történt meg.

Alig tért vissza *Pasic* a miniszterelnökségre, megjelent nála Radics Pavle, a horvát parasztklub elnöke, akivel félkettőig tanácskozott. A tanácskozás után Radics Pavle az újságírók kérdésére csak annyit mondott, hogy Macsek és társai ügyében interveniált a miniszterelnöknél és a betiltott *Slobodni Dom* ügyében tárgyalt vele. A lap már a legközelebb *Dom* címen megjelenhetik.

Radics Pavle este hat órakor a királynál jelent meg kihallgatáson. Az audienciát maga Radics Pavle kérte. A kihallgatásról távozó horvát parasztszervezet tartózkodott minden nyilatkozattól és csak annyit jegyzett meg, hogy holnap már bővebben nyilatkozhatik a politikai helyzetről.

A kormány szerdán nem tartott ülést. *Pasic* miniszterelnök délután egy teljes óra hosszán tanácskozott *Pribicevic*szel, a késő esti órákban pedig *Srskics* és *Uzunovic* miniszterek keresték fel a miniszterelnököt, *Lukinics*

igazságügyminiszter pedig délután a királynál jelent meg kihallgatáson.

Az egész nap folyó tanácskozások a legmesszebbmenő kombinációkra adtak alkalmat politikai körökben Most már

a válság gyors megoldását várják.

azonban senki sem látja tisztán, hogy mi lesz a végső kifejlés. Jól informált körök szerint az udvart teljes mértékben kielégítik a Radics-párti nyilatkozatok és legfőbb helyen azt kívánják, hogy ezeketán minél gyorsabban hajtsák végre a politikai erők dicsoportosítását. Ezért is marad el a kormánynak az eddigi keretekben tervezett rekonstrukciója.

A korona azonnal tiszta helyzetet szeretne teremteni és nemcsak a radikális—Radics-párti megegyezést, hanem az összes pártok koncentrációját óhajtja, amire a helyzet most már teljesen megőrt.

A koncentrációs megoldásnak azonban a radikális pártban nincs sok híve. A radikálisok arra törek-szenek, hogy a maguk domináló szerepét mindenképen biztosítsák és Radicséknek az a követelése, hogy Pribicevicseket kiszorítsák a kormányból, nagy gondot okoz a radikálisoknak. Egy homogen radikális kormánynak, amelyet Radicsék a parlamentben támogatnának, nem volna ugyan nehéz helyzete, de a radikálisok nem akarják magukat teljesen Radicsék támogatásától függővé tenni és ezért szeretnék a Pribicevicsek-párttal való koalíciót fenntartani. A radikálisoknak ez a magatartása okozza a legnagyobb nehézségeket a tár-

gyalások folyamán, bár kétségtelen, hogy a radikálisok tekintélyes része alig várja a Pribicevicsék szövetségének felbontását.

Erdekes a többi ellenzéki párt magatartása is. Ezek a pártok meglehetősen rezerváltan néznek a tárgyalások elé, de általában az az impresszió, hogy

az ellenzéki blokk pártjai szívesen látnák a Radics-párt megegyezését a radikálisokkal, sőt Radicsék az ellenzéki blokk hozzájárulásával kezdték meg a tárgyalásokat. A Radics-párt a megegyezés esetén az egész ellenzéki blokkot képviselné a kormányban.

Különösen a demokraták szemlélik nagy elégtétellel az események fejlődését és a tárgyalásokban a maguk politikájának igazolását látják.

Szerdán délben, amikor a Radics Pavleval folytatott tanácskozás után Pasic Ninesics társaságában elhagyta a miniszterelnökséget, az újságírók különböző kérdésekkel ostromolták meg a miniszterelnököt, aki mosolyogva csak ennyit válaszolt:

— Majd elolvassuk holnap az újságokban, hogyan áll a helyzet...

A radikális klub jelölési parlamenti bizottságokba

A radikális képviselői klub szerdán este hat órától hétig ülést tartott, amelyen megejtette a jelöléseket a parlament holnapi ülésén megválasztandó bizottságokba. Valamennyi jelölőlistát a radikálisok a Pribicevics-párttal közösen állították össze.

A mezőgazdasági hitelekrol szóló törvényjavaslatot tárgyaló bizottságba, listavezetőül Jankovics Velizárt, második helyen Demetrovics Jurajt (független demokrata) jelölték. A belügyminiszter által benyújtott kisebb törvényjavaslatokat tárgyaló bizottságba listavezetőként Nesics Ljubát, a

községek átszervezését intéző bizottságba Jovanovics Vaszát jelölték.

Jelölték az Állami Bizottságba a parlament elnökének és alelnökeinek helyetteseit is, Jankovics Velizár, Jovanovics Vászsa és Po-

povics Szvetisláv (független demokrata) személyében. Végül a hadikárpótlási igazgatóságba a parlament részéről kiküldendő két delegátus tisztségére Zsujevics Alekszát és Alekszics Jácót jelölték a radikális klub.

Jugoszláviában 592 engedélyezett rádióállomás van

Több ezer „Schwarzhörér“ működik

Jugoszláviában a rádió egyre gyorsabb ütemben terjed és ebben a postaminisztérium, nemkülönben a postai igazgatóságok előzékenyen segítik a rádióhíveit. Kivéve husz kilométeres körzetet a határol, a postaiügyi minisztérium, állampolgárok részére, néhány napon belül megadja a rádióállomás felállításához az engedélyt és minden különösebb megszorítás és korlátozás nélkül állíthatók fel a rádiófelvevő állomások. A postaiügyi minisztérium a rádióirodalom terén is jelentékeny és értékes szolgáltatásokat tesz a rádióamatőröknek. Gyorgyevics Zs. Milán, a postaiügyi minisztérium távirat- és távbeszélő osztályának főnöke „Telegraf i telefon” címmel értékes és jól szerkesztett szaklapját rádióirodalommal egészítette ki.

Jugoszláviában ezidőig 592 engedélyezett rádióállomás van, ebből a beogradi postai igazgatóság területére 126, a zagrebi postai igazgatóság területére 226, a Vajdaságra 137, a ljubljani postai igazgatóság területére 51, a sarajevói postai igazgatóság területére 35, a mi természetesen sokára nem jelenti, hogy csak ez az 592 engedélyezett rádióállomás működik, mert mint mindent a világon, Jugoszláviában is több ezer úgynevezett „Schwarzhörér” létezik. — a fennálló rendelkezések ellenére, — tiokban dolgoznak és veszik fel Európa összes rádióállomásainak pompás és élvezetes hangversenyeit, jelentéseit, próza színelőadásait, a beogradi Avala, a Wolfbüro, Hayas, Agencia Stefani, Magyar Távirati Iroda, becsi „Korrbüro” és egyéb távirati ügynökségek a nap több szakában megismétlődő kirszolgálati anyagát.

A Vajdaságban a következők kaptak

rádióengedélyt: Grgokovics Dragutin mérnök Noviszad, Jugoszláv A. E. G. Noviszad, Cukorgyár Beeskerek, Czrvics Károly villamosági vállalat Szombor, Weifert Ottó Vrsac, Garani Izsó villamosági vállalkozó Szentá, Bröder Markó Noviszad, Jugoszláv A. E. G. Sr. Mitrovica, Pincz Konrad Indija, Müller Mihály Franzfeld, Schwarz Jenő cukorgyári igazgató Vrbász, Stanzl Mátyás osztályfőnök Noviszad, Fekete Géza kereskedő Szentá, szerb főgimnázium Noviszad, Rolla József villamosági vállalkozó Pancsevó, Stojánovics Dragolyub gyárigazgató Zemun, Mayor József szerkesztő Noviszad, Darvas Gábor Óbecse, Kovács Jakab szállodás, Sr. Mitrovica, Kramarics Sztaniszláv technikai postahivatalnok Noviszad, Jovanovics Velykó mérnök Vrdniken, Energia villamosági vállalat Pancsevó, Lakatos Mihály hivatalnok Bogojevó, Ljelyák Ferenc kávé Topolya, Ljelyák Ferenc kávé Noviszad, Lukar József Szombor, Boskovics János Gurgurevci, Tomics Mirosláv ezredes Szubotica, Grlckovics Dragutin mérnök Vukovár, Evezős klub Vukovár, Relais villamosági vállalat Noviszad, Weifert Ottó kereskedő Vrsac, Dungyverszky Sztévan Szibobran, Debanovacski Paja Szibobran, Vogel Mihály Zemun, Hajós Miksa villanygyári vállalat Noviszad, Farkas András főfelügyelő Vrbász, Lederer György földirtokos Csóka, dr. Nagy Imre orvos Csóka, Belt János vendéglős Apatin, Kereskedők és iparosok egyesülete Szubotica, Kaszinó Szubotica, Tisztí Otthon Szubotica, Lovrekovics József Écska, Kumán József mérnök Vinkevei, dr. Fürst Sándor Vrbász, Nemcsék Mihály Zemun, Kurz Kornél eszteregályos Noviszad, Hubert Lipót

vill. társ. igazgató Noviszad, Baner Antal Noviszad, Bernhard Viktor Noviszad, Müller Egon Sr. Mitrovica, Teuth Ferenc Indija, Hesz Alajos Kikinda, Herz és fia Karlsdorfi, Jancsó László Ruma, Náray Lajos Noviszad, Novikov Miklós Szubotica, Gantner Rezső Noviszad, Breuer Albert Szombor, Ilg Sebestyén Pancsevó, Pilischer Ferenc, St. Beese, dr. Erdélyanovits Pera Beeskerek, Bódy Pál Noviszad, Hesz Alajos Kikinda, Kohn Dávid szállodás Beeskerek, Graf János vill. vállalat Vrsac, Jaksics Daniló fényképész St. Beese, Matnovics Toma Jasa Tomics, dr. Brezsovszky Nándor Noviszad, Medurics András Cservenka, Gresics Milenkó Cservenka, Albert Károly Zemun, Pichert Ljubisa Vrsac, Brandeis Bernhard Noviszad, Székely Bertalan Ada, Iványi Ernő Noviszad, Jovanovics Béla Noviszad, Krausz Árpád Debelyás, Schubert Márton Noviszad, Varga József Csantavér, Lederer Leó Szombor, dr. Fodor Ottó Beeskerek, Lelin Frigyes Apatin, Kovács Iván Noviszad, Mihajlovics Milán Szubotica, Pintér Elemér Noviszad, Révész Gyula Noviszad, Szüics Ferenc Noviszad, Milutinovics György Pancsevó, Schlesinger Jakab Vinkevei, Schwerer József Hódság, dr. Pajzs Alfréd Boesar, Szlavnicz Trifuro Szentá, Izsák Dezső Szentá, Folbert Ádám Apatin, Kamazint Oszkár Zemun, Adler István Pancsevó, Ilic Dragutin Sr. Mitrovica, Szinger Árpád Kikinda, Radanovics Dragolyub Beeskerek, Dungyverszky György Kölpény, Heim József Ópalánka, Pilez József Noviszad, Mozer Brunó Zemun, Jovanovics György Noviszad, Rajits Momir Noviszad, Orban Ignác Noviszad, Boroski Sándor Szentá, Weber Péter Hódság, Ruzsek Mihály B. Pivnica, Jankovics Koszta Beeskerek, Juhász Margit Boesar, Kertner Emil B. Palánka, Kronstein Emil Zemun, Stakits Dejan Beeskerek, Abediés Miklós Vrbász, Klein Jenő Noviszad, Stejanovics György Noviszad, Székely Arnold Noviszad, Pavkovics Mila Noviszad, Csebular Alfréd Noviszad, Jugoszláv Siemens Noviszad, Pailcs Dezső Noviszad, Holländer Zoltán Noviszad, Blajer Géza St. Beese, Petrovics Zsárkó Noviszad, Karlovszki Lajos Vukovár, Ax Izor Noviszad, Wiesbauer Albin Pancsevó, Petrovics Milorad Kikinda, Hesz Antal Kikinda, Hesz Alajos Kikinda.

Egy kritikus albumából

Irla: Baedeker

Egy csók miatt

Pennsylvánijának egyik városában — amint amerikai lapok közlik — egy gyárból elbocsátottak egy munkást, aki különben jó dolgos volt, mert munkaközben és munkaidőben csókolódzott egy munkásleánnyal. A plém munkások szakszervezetének, amelyhez a kizárt munkás tartozott, az eset folytán sztrájkot kezdett, aminek következtében a gyár kénytelen volt az üzemét egyelőre megszüntetni.

Ez az első pillanatban közönségesnek és jelentéktelennek látszó kis újsághír főként nem tudok olyan könnyen napirendre térni, mint amint könnyen az a plém munkás megcsókolta egy női kollégáját, amely könnyen kizárta a mérénytől e rettenetes bűnért a gyárigazgatóság, s amely könnyen e kizárás folytán sztrájkba lépnek a szakmunkások. Az eset valamivel érdekesebb, mint azok a szokványos sztrájkok, amelyek béremelési vagy munkaidőszállítási mozgalmakkal függnek össze. Nem hangzik éppen amerikaiasan, s tán éppen azért nem tipikus, hanem egészen eredeti és meglepő történet az, hogy ilyen közgazdasági következményei lehetnek egy csóknak. Tessék elgondolni, — megfosztanak egy embert a kenyéretől, mert megcsókolt egy valószínűleg eszinos leányt! Megmagyarázhatatlan szigor! (Nálunk Európában nem büntetik ilyen kegyetlenül a csókot, — talán azért, mert itt már régebben csókolódzunk s jobban hozzászoktunk.) A kizárt munkás társai erre kimondják a sztrájk-

ot s a munkát megszüntetik, mert ha irték is esetleg a csókra, amelynek mézét nem ők élvezték, mégis érzik, hogy az eretikus föllobbanás e megnyilvánulásával az nem valami nagyon érzékenyen bántotta meg a leányt és a gyárigazgatóságot, — oly idealizmus és oly gyönyörű példája akartársak szolidaritásának, hogy az (mint sok más amerikai dolog) Európa utánzására méltó.

És most jön a csóktörténet csattanója. A sztrájk, úgy látszik, soká tartott, az alkudások nem vezettek eredményre, a munkások vígan forrasztották a sztrájkkassza pénzét, a gyár pedig nem fizetett ugyan munkabéreket, de uti pléhekket se gyártott, s végül is az üzemét kénytelen volt egy időre megszüntetni. Meg kell vallani, hogy ritkán csattan el csók, ha még oly izletes volt is, amelynek ilyen messzreható következményei támadtak. Ez a névtelen fiatal munkás s az a névtelen ifjú leányzó, akik e pennsylvániai újsághíreménynek a tettesei, ilyenformán igen előkelő szerepet látszhatnak a szereplők, a csóknak és a sztrájkoknak történetében, ha a hírlapok (amelyek, amikor hercegkisasszonyok és lovászmesterek esőkhistoriáiról van szó, kövér betűkkel lepezik le a csókolódzókat) örülhetetlen diszkréciójából el nem hallgatják az érdekelt felek nevét.

Megmagyarázza az esetet, hogy a kérdéses csók Amerikában cuppant, ahol mindent komolyabban vesznek, mint a vén s emleltőzva léha Európában, s így a csóknak is nagyobb értéket és fontosságot tulajdonítanak, mint az öreg világrészben, amely már második gyermekkorát éli és sok kérdésben rég elvesztette ezt az ítélőképességet,

amelyei büszkén brillirozott akkor, amikor a szénlis tünetek még nem mutatkoztak nála. Nálunk még a gimnáziumból se zárják ki azt a nyolcadikos diákot, aki tanításközben megcsókolta egy hetedikes diákasszonyt. Lehet, hogy az irigy tanár (főleg, ha irodalomtörténetet ad elő s így hivatalból kacérkodik a leánygimnazistákkal) szigorúan megdorgálná a vakmerő és donjuanhajlamú ifjút s megfenyegetné, hogy ismétlés esetében „így meg vagy lesz”, de aligha tenné azt a javaslatot a tanárok konferenciáján, hogy a fiatal merényfői zárják ki az intézetből. Főleg, ha a tanuló jó és a leány eszinos. Mert a kultúra érdekében óhajtanóbb az iskolában a tehetségesebb tanulók, aki csókolódzik, mint a rossz diák, aki (a szamárral) ezt nem teszi... Sőt az európai gyárak se vernék el a port ily drákói szigorral azon a munkáson, aki a munkavezető engedelmé és a vezérgazgató ur fölhatalmazása nélkül csókolt meg egy leányt. A jó munkást egy csókért nem szokás elbocsátani a nagyvesselyűn innen, még akkor se, ha a csókot erőszakkal helyezi el az „áldozat” pótlásaként vagy aiktán. Azt pedig az idézett lap nem állítja, hogy a leány valami nagy ellenállást fejtett volna ki. Am a vétség se így, se úgy, akár szívesen vették a csókot, akár rugkapálózva, semmiképpen se valami szerfölött nagy, s bizony a munkavezetőnek és az igazgatóságnak meg kellett volna gondolniuk, hogy azért mert valaki plém munkás, még nincsen pléhből, s így nem csóda, ha olyan vágyai támadnak, amelyek őt a plémnél valamivel életteljesebb és melegebb tárgy felé vonzzák. De lehet, hogy a munkavezető vagy az igazgató van pléhből, s így őket meg

azt a máskülönben derék munkást egy óceán választja el egymástól. A plém emberek világában ugyanis azt hiszik, hogy a csóknak — ha már a morál érdekében nem lehet egészen megszüntetni — épp úgy mint az irodalmi munkának megvan a maga hivatalos órája, s hogy csak olyankor lehet gyakorolni, amikor nincsenek hivatalos órák, a hus- és véremer fütyül a hivatalos órákra és akkor óhajt csókot adni és venni, amikor megkívánja és nem, amikor azt a házirend és az üzlet szabályok megengedik.

Feltűnő az is, bár meghatóan szép, hogy a többi munkás, akiket nem kaptak rajta hasonló kilengésen (pedig valószínűleg ők se hagyták csók nélkül cpedni az ettől a szórakozástól nem mindig idegenkedő munkásleányokat), az elvtársuk kizárásáért az ultima ratio-hoz folyamodtak és kimondták a sztrájkot. Mondom, meglehetően ez a testvéries összetartás, és szép bizonyítéka annak, hogy a munkásság nemcsak a tisztességes díjazásra vet szült, de arra is, hogy a csókjogát ne háborgassák.

Mégis kérdés, érdemes-e sztrájkot rendezni egy csókért. Az a munkás, akit a prüd vezetőség ezért a kis privátszórakozásért kizárt, mivelhogy nagyszerűen érti a szakmáját (nem a csókolódzást értem, hanem a plém munkát), bizonyosan kapott volna hasonlóan fizetett munkát egy másik gyárban, s ha nincsen sztrájk, akkor üzembeszünetes sincs. Minden ment volna a maga régi rendjén, s csak a munkások elváltak volna jobban — ügyeltek volna arra, hogy ha megcsókolták egy munkásleányt, azt a nyilvánosság kizárásával tegyék. Mert jobb, ha ilyen esetekben a nyilvánosságot zárják ki,

KISEBBSÉGI ÉLET

A szlovenszói egységes magyar párt eszméje hétről-hétre nagyobb megértésre talál a szlovenszói magyarság sorában. A napokban a kisczardapárt néhány vidéki szervezete fogadta el az alábbi indítványt:

»Az alsó- és felsőbalogi pártszervezet választmánya a szlovenszói és ruszinszói magyar politikai pártok egységesítésének üdvös eszméjéhez való csatlakozását határozatilag kimondotta, mert a legteljesebb mértékben meg van győződve arról, hogy akkor, mikor a magyarság szent érdekeiről és különben is kevés jogainak megvédéséről van szó, a párt érdekeinek föléje kell helyezni magyarságunk mindenekelőtt álló érdekeit, miért is mindazokat, kik a magyar érdekeknek az egyesülés által remélt megvédelmezését széthúzó ténykedéseikkel veszélyeztetik, vagy éppen meggátolni törekuszenek, mint magyar fajunk ellenségeit elítéli és kárhoztatja. Egyszersmind pedig megragadják az alkalmat, hogy Szent-Ivány Józsefet, pártunk országos elnökét, mint aki a magyarság egy táborba hívó lobogóját bátor és nemes lélekkel kibontotta, további változhatatlan tiszteletéről és szeretetéről biztosítja, őt meleg szívvel üdvözli s életére és munkájára Istennek minden áldását kívánja.»

A pozsonyi teljhatalmu miniszterium Szlovenszón a közeljövőben ötszáz községi jegyzőséget fog megszüntetni a közigazgatás egyszerűsítéséért és az állami költségvetésben eszközzendő megtakarítások céljából. A már államosított jegyzők egy része nyugdíjat kap, más részük a közigazgatás egyéb ágaiban nyer elhelyezést. A megszüntetett jegyzőségek ügykörét a megmaradt jegyzőségek között fogják felosztani.

A csiki székelyek — mint az egyik erdélyi lapban olvassuk — lelkes hangulatban állták a szenátorválasztás izalmait. Szívósak, ellenállóak, harciasak voltak mindvégig és közben áldott, jó humorral biztatták egymást kedvre és lelkesedésre. Az egyik faluban például, amikor meghallották, hogy a harmadik községbe küldik őket szavazni, azt mondja az egyik székely:

— Elmegyünk mi, kérem, ha kell, Bukarestbe is szavazni.

Máshol pedig, ahol az urnalopás eshetősége került szóba, ezt jegyezték meg:

— Csak úgy viszik az urnát, ha mi is rajtafityegünk.

Tusnádon Pál Gábor bizalmi magyarázta a színekkel való mesterkedéseket.

— Reá van-e írva a neve vaj nincs? — kérdik.

— Reá — mondja Pál Gábor.

— Akkor nekünk szóbeszéd nem kell! Pál Gábor tovább magyarázta, hogy főképpen azokról van szó, akik nem értik a betűvetést.

— Azt mi elléregessük — volt a megnyugtató válasz.

A csiki választáson történt hallatlan visszaélések nagy elkéseredést okoztak a magyar párt köreiben. A választás utáni napon, vasárnap, amikor a példátlan vakmerőséggel véghezvitt voksolások kiderültek, a csiki székelyek vezetői tanácskozással gyűltek össze, amelyen felháborodással tárgyalták a történeteket. Az ülésen többen azt az álláspontot képviselték, hogy ezután Csikmegye magyarsága hívja fel a magyar képviselőket és szenátorokat, hogy mandátumaikat azonnal tegyék le és a magyarság vonuljon teljes politikai passzivitásba. Nagy Jenő dr. és Gál Alajos elleneztek az indítványt, kifejtve, hogy a passzivitás és aktivitás kérdése sokkal nagyobb jelentőségű, semhogy arról az izgalom hevében dönteni lehetne. Minnél elősebb az elnyomtatás — érveltek —, annál aktívab-

nak és fáradhatatlanabbnak kell lenni az ellentállásnak. Gál Endre a passzivitás mellett szólalt föl, ugyszintén Gölög Joachim is, aki azt indítványozta, hogy a liberális kormány uralma alatt az erdélyi magyarság választásban többé részt ne vegyen. Kovács Károly szenvedélyes beszédben a legélesebben foglalt állást annak még a gondolata ellen is, hogy a magyarság a vereségre a kényelmes tértelenségbe vonuljon vissza. Ha a szenátorválasztáson a román

nemzettel állottunk volna szembe — mondotta —, lehetne erről beszélni. De Csikmegyében csak egyes emberek gárdázkodtak, akik ellen minden eszközzel küzdeni kell és küzdeni fognak. Az értekezlet végül is azt határozta: az elnöki tanácsnak tudomására fogja hozni a csiki székelység akaratának megnyilatkozását és indítványozni fogja, hogy az urnalopás dokumentálására a magyar párt mielőbb tartson újabb nyit szavazást a választókerületben.

Válsághangulat Ausztriában

Ramek kancellár lemondási tervvel foglalkozik

Bécsből jelentik: Az osztrák parlamenti életet nagy veszedelem fenyegeti. A legközelebbi hetekben az egyes osztrák tartományoknak egymáshoz és az államszövetséghez való viszonya, adminisztrációja és a pénzügyi szolgáltatások kérdése kerül tárgyalásra: azok a kérdések, amelyek miatt Seipel kancellárnak is meg kellett volna állásától.

Tudvalevő, hogy az egyes osztrák tartományok nagyobb önállóságra törekuszenek és ebben a kérdésben erős politikai harcok folynak. A kérdést tisztázni kell, *mielőtt* az osztrák kormány képviselői a genfi népszövetségi tanácskozásra utaznak. Mivel pedig a Népszövetség Genfben június elején jön össze ülésre, az osztrák kormány fontosnak tartja, hogy ekkorra az egyes osztrák tartományok adminisztrációjának és egymáshoz való viszonyának kérdése el legyen intézve. Az egyes tartományok képviselői

éppen ezért a legközelebbi hetekben tanácskoznai fognak. A június elejéig hátralévő időből le kell számítani egy hetet, amelyet a keresztényszocialista képviselők május hóban Rómában töltenek. Ha a fennmaradó három hét alatt nem jön létre egység, az esetben az osztrák kormány válságos helyzet előtt áll, mert már most hangzanak el olyan kijelentések, melyek szerint *semmi értelme nincs, hogy a megegyezés nélkül az osztrák kormány Genfben menjen*, mert ebben az esetben a Népszövetség döntése okvetlenül kedvezőtlen lenne Ausztriára.

Az osztrák parlamenti helyzetben ez okok miatt most bizonyos feszültség van. Remélik, hogy a genfi ülés előtt ez a feszültség engedni fog, de viszont hírek vannak arról is, hogy amennyiben a feszültség nem engedne, *Ramek kancellár hajlandó állását feláldozni.*

Hindenburg megválasztása meghiusítja a leszerelést

A kisantant konferenciája is foglalkozni fog a német elnökválasztás következményeivel

Berlinből jelentik: A birodalmi kormány ülésre ült össze, hogy a politikai helyzetet megvitassák. Az ülésen részt vett minden Berlinben időző birodalmi miniszter, kivéve Stresemann külügyminisztert, akit betegsége akadályozott a megjelenésben, de a kormány határozatához utólag hozzájárult. Az ülésen egyhangulag kimondták, hogy a kormány *az új birodalmi elnök megválasztása alkalmával nem mond le, miután alkotmány szerű ok erre nincs.*

Dr. Luther birodalmi kancellár a minisztertanács előtt látogatást tett Hindenburgnál, Schwübeben. A kancellár Hindenburg elnökkel két óra hosszat tanácskozott. A tanácskozáson szóba került az is, hogy vajjon a kormány formálisan lemondjon-e. A birodalmi kancellár jelentést tett a minisztertanácsnak arról a beszélgetésről, amelyet az új birodalmi elnökkel folytatott.

Németország teljesíti kötelezettségét

Londonból jelentik a Reuter-iroda: Jól értesült angol köröknek Hindenburg megválasztásáról valott legutóbbi nyilatkozatai megerősítik azt az eredeti felfogást, hogy a német kormány *ép úgy teljesíteni fogja kötelezettségeit, mint ahogy eddig tette.* Az ellenkező feltételekre nincs ok. Remélik, hogy az új elnök azt, amit nyilatkozatában megerősített, tetteivel is igazolni fogja és egyetlen lépést sem tesz hátrafelé.

Meghíusult a leszerelési konferencia

Newyorkból jelentik: Newyorkban az az általános hangulat, hogy Hindenburgnak *alkalmat kell nyújtani arra, hogy programot adjon és ezt a programot igyekezzen megvalósítani is.* A wallstreeti propa-

nda kiadta a jelszót, hogy a *németországi választás eredményéből ki kell szorítani azt, ami belőle kiszorítható.* Általános az a nézet, hogy Hindenburg megválasztása az új leszerelési konferencia kilátásait megsemmisítette.

Anglia mérsékletre inti Franciaországot

Londonból jelentik: Angol politikai körökben, de általában a liberális sajtóban is az a hangulat uralkodik, hogy *Franciaország az oka annak, hogy Németország Hindenburgot választotta elnöké.* Hangoztatják, hogy Anglia nem fél sem egy demokratikus, sem egy reakciósan kormányzott Németországtól, mert *Németország a tengeren és a levegőben annyira le van szerelve, hogy Angliával szemben a revánsháború gondolata a legközelebbi ötven év alatt nem jöhet számításba.* Franciaországot azonban a német nemzet irány gyarapodása közvetlenül fenyegeti. Ha Franciaország angol támogatást kíván a németországi militarista és reakciós politika következtében, akkor *olyan politikát kell követnie, amely Anglia békenolitikájának megfelel.* Eppen ezért Anglia meg fogja kísérelni, hogy Franciaországot rávegye, hogy *nyugodtan viselkedjék mindaddig, amíg az új német mértékadó körök, mindenekelőtt az új militarista elnök, tartózkodnak az izgató beszédektől és cselekedtektől.*

A nagykövetség konferenciáját ülésre hívják össze, hogy tanácskozzék a Németországgal szemben támasztandó leszerelési követelésekről.

Aszövetségesek nem akariák üdvözölni az új birodalmi elnököt

Párisból jelentik: A nacionalista ellenzék, amely Hindenburg megválasztásának nagyon örül, ezt a vá-

lasztást most a *baloldali karral vereségének és a karral kiegyesztelési politikája kudarcának állítja be.* Nagyon propagálják azt a gondolatot, hogy az eddigi nemzetközi szokásoktól eltérően *az új elnököt ne üdvözöljék a szövetségesek.* A tervet azzal indokolják, hogy *Hindenburg a háborús bűnösök listáján áll.* Ennek a gondolatnak azonban nem sok híve akadt.

Bukaresti jelentés szerint a külügyminisztérium hivatalos lapja, a *L'Indépendance Roumaine* vezércikkben bejelenti, hogy a Hindenburg megválasztása folytán előállott helyzettel *a kisantant legközelebbi konferenciáján is foglalkozni fognak.*

Sulyosan elítélték Vanczák Jánost

Egy hónapi fogház, három évi hivatalvesztés, ötmillió korona pénzbüntetés

Budapestről jelentik: A magyar állam, a magyar nemzet megbecsülése ellen irányuló vétséggel vádolva állott a büntetőtörvényszék Törekly-tanácsa előtt Vanczák János nemzetgyűlési képviselő, a *Népszava* felelős szerkesztője, a *Népszava* 1922 november 3-iki számában *Kivándorlásra csábító ügynökök után nyomoz a rendőrség* címen cikk jelent meg, amely a magyar közállapotokat okozta azért, hogy a munkások kivándorolnak.

A nemzetgyűlés felüggesztette ebben az ügyben Vanczák mentelmi jogát. A nyomozás során a *Népszava* bejelentette a cikk szerzőjét, névszerint Lipárdi Lajost. A szerdai tárgyaláson Vanczák János kijelentette, hogy mivel a cikk szerzője is munkanélküli volt, *kénytelen volt a cikkíró is kivándorolni az országból.*

Mivel Vanczák János, aki védő nélkül jelent meg a főtárgyaláson, semmiféle bizonyítási indítványt nem terjesztett elő, a vádat képviselő dr. *Miskolc*zy Ágost ügyész tartotta meg vádbeszédét. *Olyan élehangú vádbeszédet mondott az ügyész, amelyen esztendőig őta nem hangzott el a tárgyalótermekben.* Azzal kezdte, hogy igen különös hatást tett rá, hogy a vádlott egy kézműveléssel intézte el felelősségrevonásának ügyét. A vádlottnak ez a gondolkodási módja valóban rávall az olyan ember mentalitására, aki olyan cikket tesz közzé lapjában, amelynek hangja *tipikus utszéli demagógia.* Ez az a *tízongás szelteme,* amely egyszer már diadali aratot, amikor belekergette a munkásságot a bolszevizmusba. — *Ez az ember — mutatott rá az ügyész Vanczák Jánosra — arra izgatja a munkásságot, hogy rabolják ki a vagyonos osztályt.* A társadalom lerombolására törekedett a *Népszavának* ezzel a cikkével is a vádlott. *Felelőtlen elem ez a vádlott, nem akarja vállalni a felelősséget.* A felelősség nem egyeztethető össze ezzel a magyar munkásvezérrel és nem egyeztethető össze azokkal, akik a magyar munkásság vezéreit *tolják fel magukat.* A társadalomra veszélyes elemek az ilyen emberek, ezért a törvényszéktől azt kérem, kapja meg ez a vádlott a maga megérdemelt büntetését úgy, hogy *oka legyen a félelemre a többinek.*

A vádbeszéd elhangzása után Törekly elnök Vanczák Jánoshoz fordult:

— Akar valami megjegyzést tenni?

— *Nem én,* — válaszolta Vanczák és visszament a vádlottak padjára.

Törekly tanácselnök ezután felőrást tanácskozás után kihirdette ítéletét, amely *bűnösnek mondotta ki Vanczák Jánost, mint felelős szerkesztőt a magyar állam és a nemzet megbecsülése ellen irányuló vétségben és ezért egy hónapi fogházra és 5 millió korona pénzbüntetésre, háromévi hivatalvesztésre és politikai jogainak ugyanennyi időtartamra való felüggesztésére ítéli.*

Miskolczy ügyész sulyosításért felelősséget vállalt. Felelősséget jelentett be Vanczák János is.

CIRKUSZ

●●●

Ahogy a viccet a kedélyes vidéki bácsi elmeséli

Bizonyára emlékeznek még, — hogy ne emlékezzenek? — arra a költői párvadálra, amelyet a *Bácsmegyei Napló* két humoristája, *dió* és *stella* folytatott ebben a rovatban. Adva volt egy vicc s arról szólt, hogy ki miképp meséli ezt el: s ki miképp hallgatja. Ha netán nem unták még meg e históriát, az alábbiakban olvasható, hogyan meséli el a viccet falun az ugynevezett jókedélyű öreg bácsi.

A napokban Kistorákon voltam látogatásban. A falu nevezetességeivel hamar készen voltam, a házigazdám azonban estére különös élvezetet ígért.

— Jól teszed, hogy itt maradtál, mondotta. Estére olyasmit hallasz, amit nem hallatsz másutt csak Kistorákon. Itt lesz vacsora után a Jakab bácsi. Majd elmesél vicceket... ahogy a Jakab bácsi mesél... Ccc... Olyan még nem hallottál. Nagyszerű előadó. Csak arra kérlek, hogy ne szólj arról, hogy városi ember vagy, mert akkor zseniben lesz s nem mesél. Majd azt mondjuk, hogy nagycernyai fűszeres vagy... Csudát hallasz...

Bévallom, hogy némi izgalommal és nagy kíváncsisággal vártam a Jakab bácsit, aki vacsora után pontosan be is állított. Mindenki nevetett, amikor meglátta. Az egész társaságon ur lett a kedélyesség. S Jakab bácsi rövid előkészület után elkezdte...

— Na Kinder, — mondotta. — hallottam egy viccet. Illetve nem is hallottam, láttam. Az valami nagyszerű. Olyan még nem láttatok...

Mindenki kuncorgott. Legjobban és leghangosabban a Jakab bácsi...

— A Fligendébe volt... Nem is a vicc olyan nagyszerű, hanem a kép, ami hozzá volt. Azt nem lehet elmesélni. Azt látni kell... A villanyoson utazik egy pasas, egy régi már használt átszálló jegye van. Jön a kalauz. De azt a pasast kellett volna látnod, ahogy a Fligendébe le volt rajzolva... En akkor a Spitzer és Weisz nál voltam kondícióba a Nagykorona-uccában. Minden szombat délután már két órakor ott voltam a Holzer-kávéházba, vártam az új Fligendét. Nem a Miramárba, az röljebb van, oda a törökök jártak. A Holzerbe. Ott volt Pestén a legjobb fekete. Négy féle kávét kevertek össze, abból főztek. Tizenöt krajcárba került. De milyen nagyszerű fekete volt, meg most is összefut a nyál a számban, ha rá gondolkodom. Igaz, hogy az a 15 krajcár aranykrajcár volt, de hogy jön ehhez a feketehez az a török kávé, amit a Moszkvában árulnak. Ott krajcár volt a borralvaló s a pincér, ahogy beléptem, hozta már az új viccelapokat. Hát amikor láttam azt a képet, azzal a hosszú hajú pasással ott a villanyoson, elkezdtem hangosan röhögni. Az egész kávéház oda nézett. A Paczarerné, aki már kettőkor beült a kávéházba s ott ült nyolcig. — ismeritek a sógorának itt Basatolken volt bérlete az volt, aki nem tartotta kutyát, hanem a grano-fönt tanította meg ugatni. De én csak röhögtem. Most is röhöghetnékem van, ha rá gondolkodom... Egy óra hosszat folyton csak azt a képet néztem, azzal a hosszú hajú pasással, ahogy odaadja a lejárt átszálló jegyet a kalauznak. De azt a kalauzt is látni kellett volna, a hogy ott le volt rajzolva. Kóvér volt és a hasán ott lógott egy kis táska. Bécsi villanyos kalauz volt, de lehet, hogy berlini, mert Bécsben akkor még nem is volt villanyoson átszállójegy. Tíz krajcárba került egy ut és a kalauznak mindenki egy krajcár borralvalót adott. A bécsi Rotschild egyszer a villanyoson utazott s nem volt nála aprópénz. Nem adta oda a kalauznak az egy krajcárt, de az még is mondta ne-

ki: az én pénzem könnyű magának miliomosnak lenni. Ahogy azon a képen a kalauz nézett a pasásra, mikor azt mondta neki, hogy a jegy nem érvényes. Én úgy röhögtem. Öt óra elmult már, amikor visszamentem az üzletbe. A, a Weisz és Spitzer nem szólt egy szót se. Engem nagyon szeretett, nem mert szólni. Egyszer azt mondja a Weisz nekem: Jakab, maga kimegy utra. Elutazik Hatvanba, onnan Miskolcra, onnan Sátoralfajhelyre, onnan Kassára, onnan Pozsonyba, onnan Szombathelyre, onnan Zagrebba, onnan Szabadkára, onnan Szegedre, onnan Temesvárra, onnan Bukarestbe, onnan vissza Kolozsvárra, Nagyváradra, Csapra, Ungvárra, onnan hazajön. Ha tüchtig ember egy hét múlva itthon lesz... Egy hét múlva hazajöttem. Na, kérde a Weisz, volt mindenütt, szerzett új összeköttetéseket? Örültem, mondtam neki, hogy a vasúti összeköttetéseket megkaptam. Nem beszéltem én egy kundschaftal sem. Belékerült ne-

kik ez a vicc 116 forintjukba. Akkor január 1-én behívott a Spitzer a privát komptóárba, s azt mondta: nézze Linker, maga hat éve van nálunk, remunerációt nem adunk magának, de holnaptól kezdve tegezheti a Weiszot... Itt aztán már türelmetlenül közbeszóltam:

— De Jakab bácsi, mi van már azzal a viccel? Mit mondott a kalauz annak a pasasnak?

Jakab bácsi rosszalólag nézett rám s indulatosan kiabált:

— Mi közö hozzá?... Azt már elfelejtettem, — tette hozzá dühösen.

Láttam, hogy a többiek is dühösek, amiért megzavartam a kitűnő előadót. Nem is titkolták véleményüket. A házigazdám szemrehányólag mondotta:

— Ti blazirt városiak, cinikusak és türelmetlenek vagytok. Nem tudjátok semminképp kivárni a végét.

A hangulat elsavanyodott. Jakab bácsi nem szólt egész este egy szót sem.

Októbert, forradalom nélkül!

A magyarországi Kossuth-párt programja Budapesi tüntetés Károlyi Mihály mellett

Budapestről jelentik: A Kossuth-párt kedden este avatta föl új klubhelyiségét és ez alkalommal a párt vezetői *hitevallást tettek az októberi program mellett.*

A felavató-vacsorán Fenyvesi Pál dr. kerületi elnök beszéde után Nagy Vince nemzetgyűlési képviselő szólalt föl, aki élesen támadta Bethlen miniszterelnököt, mint aki a nyugati országok felé a demokrácia apostolának szerepében hivalkodik, Magyarországon pedig a legsötétebb reakciót intézményesítette. Beszédét a következőképp fejezte be:

— A mi programunk az 1918-iki október megismétlése! *Uj októbert akarunk forradalom nélkül,* mert az október diadala a demokrácia diadalát je-

lenti. Nagy Vince nagy hatást tett felszólalása után Buza Barna, a Károlyi-kormány volt földművelésügyi minisztere beszélt.

— Nekünk — mondotta — kedvesebb *Caillaux Franciaországa, mint Hindenburg Németországa.* Károlyi Mihály vagyonekhozási pörének tárgyalásán az ügyész azt mondotta, hogy ez a pör olyan, mint a Caillaux-pör. En azt mondom és azt kívánom: *Károlyi Mihályt is úgy kell megbüntetni, mint ahogy most Franciaországban megbüntetik Caillauxt.*

A gyűlés résztvevői ezután zajosan ünnepelték Károlyi Mihályt.

Bulgária ura

Látogatás Lazaroff tábornoknál

Az az egyszerű emeletes sárga ház a Cserveni Dzsámie-uccában, ahol már több mint egy évtizede székel a szófiai térparancsnokság, ma Bulgária leghatalmasabb urának a rezidenciája: itt székel Lazaroff generális, aki ma tényleg a legnagyobb, sőt mondhatni az egyetlen pozitív hatalmasság ebben az országban. Abban a nagy felfordulásban, amelyet a kommunisták merénylete Bulgáriában okozott, ő volt az, aki vaskézrel fogta a pillanatokra gazdátlan gyepelőt, katonai módjára cselekedett.

A ház előtt szuronyos katonák állanak őrt. Nem engednek be a kapun senkit mindaddig, amíg a tábornok adjutánsa arra engedélyt nem ad. Sokan állanak sorba, mindenkinek van valami baja, minthogy itt a legszigorúbb törvények vannak érvényben és azok őre a legszigorúbb katonai. Lazaroff generális az ötvenen már túl van: homlokán hatalmas sebhegy, nem mai keletű, még a balkáni háborúk idejéből származik, de a Sveta Nedelia emlékét is hordozza a feje tetején. Kis, szerteágazó bajuszának a szála mint a sörlék állanak el, állat' rövidre nyírott kecske-szakáll borítja. Nyugodtan, lassan, esendes hangon beszél, különöleg az erélyt legfeljebb éles szeméi árulják el.

Adjutánsa, *Janatschkoff* kapitány a tábornok munkatársainak a szobáján keresztül vezet. Itt dolgoznak Kovaceff és Gheorghieff ezredesek, Lazaroff tábornok segítőitársai.

Lazaroff generális cigarettával kínál meg, maga is rágyújt és megindul egy szinte kedélyesnek mondható beszélgetés:

Kegyeskedjék, tábornok ur, a mai helyzetet megvilágítani.

— Az ostromállapot kihirdetése a bolgár kommunisták legutóbbi akciója következtében vált szükségessé. A béke és

a rend, amely az országban uralkodik, nem egyedül az ostromállapot következménye, a kommunisták akciója, amelynek a kegyetlensége megsértette a bolgár nép vallásos érzületét, még növelte azt a gyűlöletet, amellyel eddig is viseltettek irányukban és a hatóságok oldalára csoportosította a kommunizmust. Ennek az állapotnak kell tulajdonítani a rend és gyugalom fentartását az egész országban.

Jelenleg egész Bulgáriában nyugalom uralkodik. A nép visszatért békés foglalkozásához és a rokonszenv manifesztációi, amelyeket a hatóságokhoz eljuttattak, a legjobb bizonyítékai annak, hogy a bolgár nép azok mellé állott, akik azt kívánják, hogy rend, béke, kultúra és haladás uralkodjék az országban.

Mi igaz azokból a hírekből, amelyek az egész külföldi sajtóban forgalomban vannak arra vonatkozólag, hogy tábornok ur a királyt fogságban tartja és őrséggel véteti körül?

— Ezek a hírek teljesen alaptalanok. Lehetséges, hogy az illető lapok szerkesztőit félrevezették olyan informátorok, akik Bulgáriából jöttek és akik jelenleg menedéket találnak, mint politikai menekültek Bulgárián kívüli államokban. Helyes volna, ha ezek a szerkesztők ideküldenék tudósítójukat, hogy az személyesen győződhessék meg a viszonyokról. Helyemen maradok, mint igazi katonai, akit egyetlen gondolat vezérel: Bulgária java, amelyért mindenki közül a legtöbbet dolgozik, teljes erejével a bolgár király, III. Boris cár.

Hány kommunistát tartóztattak le és hányat ítéltek el eddig a katonai bíróságok?

— A kommunisták utolsó akciója után a hatóságok nagy tevékenységet fejtenek ki és meg kell adnunk, hogy minden

jelentékeny aktív kommunista és azok munkatársai fogságba kerültek. A letartóztatottak közül Szófiában mindössze mintegy száz van még elfogva és körülbelül ugyanannyi van fogságban a vidéken. A bíróság elbocsát mindenkit, aki nem bűnös. A vizsgálat folyik és a nyomozás még nincs befejezve. Eddig még nem történtek elítélések, mert a törvényszékek még nem kezdték meg munkájukat. Azonban a legrövidebb időn belül a bíróságok össze fognak ülni. Riasztó híreket hoznak forgalomba a letartóztatásokkal kapcsolatban és azt terjesztik, hogy a letartóztatottak egy részét meggyilkolták, ami azonban nem igaz.

Olyan híreket is hallani, hogy a tartalékos tiszttek azokat a kommunistákat, akiket elfogtak, azonnal kivégezték, mert attól tartottak, hogy a király az esetleges halálos ítéleteket nem fogja aláírni.

— Az április 14. és 16-iki merényletek óta a tartalékos tiszttek és altiszttek a hatóságok rendelkezésére álltak, hogy úgy a fővárosban, mint a vidéken a rendet fentartsák. Ezek a tiszttek és altiszttek nem követték el egyetlen olyan cselekedetet, amely foltot ejtene a becsületükön. Néhány külföldi újság olyan híreket terjeszt, hogy a rend helyreállítása közben és a letartóztatások folyamán gyilkosságok történtek, ezek a hírek azonban egyáltalán nem felelnek meg a valóságnak. A tartalékos tiszttek és az altiszttek csakis a városi őrségeket helyettesítik, rendőri szolgálatot teljesítenek, olyan házkutatásoknál, ahol a rendőrség arra gondol, hogy bűnösök rejtőztek el, vagy ahol rejtett fegyverraktárakat sejtének.

Meddig marad meg az ostromállapot?

— Az ostromállapotot addig tartjuk fenn, amíg az ország újra a rendes kerékvágásba jut. Azt hiszem, ez az időpont nincsen már messze. Egy hónap, legfeljebb kettő után az ostromállapot megszüntethető lesz. Ami a külföldre menő sürgönyök cenzuráját illeti, az már jelentékenyen enyhült, a levélposta pedig nem esik cenzura alá. A zárórát egy, legfeljebb két hét múlva tíz órára toljuk ki a mai nyolc óráról.

Dr. Kovács Jenő.

Elhalasztották

a szuboticei színház felépítését

Őszel tüzik ki az árverést a városi földekre

A városházán nagyban folynak az előkészületek az agrárreform alól feloldott kétezzer hold városi föld eladására, amelynek vételárából szándékozik fedezni a tanács a színházépítés költségeit is. A mérnöki hivatal technikai akadályok miatt csak a napokban kezdhette meg a föld felmérését és parcellázását, amely munka körülbelül egy-két hónapot vesz igénybe, úgy, hogy az első földparcellák eladására csak őszel kerülhet sor.

Mint értesülünk, mindaddig, amíg a mérnöki hivatal nem készül el munkájával és a földek árának egy része nem folyik be a város pénztárába, nem kezdik meg a színházépítkezést. Eszerint a városi tanácsnak az a szándéka sem fog ősz előtt megvalósulni, hogy a jelenlegi épületromot még a nyár elején lebontatja. A tanácsnál az az álláspont alakult ki, hogy a városfejlesztési tervek, így a színházépítés tervének megvalósítása is csak akkor következhet be, amikor a városnak már megfelelő összeg áll rendelkezésre és nem kell attól tartania, hogy esetleges anyagi kimerülések miatt zavarok állhatnak be az építkezésben. Amint azonban a város oly anyagi helyzetbe kerül, hogy az építkezés költségeit minden nehézség nélkül folyósíthatja, nyomban megkezdik az alapmunkálatokat és az építkezést, amely, amennyiben az időjárás megengedi, a téli hónapokban sem fog szünetelni, mert a városnak is az az óhaja, hogy Szubotica színháza tavaszra már tető alá kerüljön.

A városi földek megvételére, amint a parcellázási munkák befejeződnek, nyilvános árlejtést hirdet a városi tanács.

Letartóztatás — lakásügyben

A szentai rendőrség letartóztatott egy nagykereskedőt, mert nem akart aláírni egy lakáshivatali jegyzőkönyvet

Sentáról jelentik: Az egész városban kinos szenzációt keltett, hogy Weinberger Lipót textil-nagykereskedőt a rendőrség szerdán délután letartóztatta.

Weinberger, aki Sentán közbecsülésben áll, még a múlt évben házát teljesen átrenováltatta. Az épületen egyszerűen még meg sem száradt a vakolat, amikor a lakáshivatalból végzést kapott, amelyben tudomására adták, hogy lakásából két szobát elrekviráltak egy sentai lakos részére, aki az elrekvirált lakásrészt azonnal elfoglalja. Weinberger a végzést megfelelebbzte és a lakáshivatal hosszú huza-vona után szerdán tárgyalta az ügyet. A tárgyaláson történt, hogy a lakáshivatal elnöke Lukavec Pane alkapitány felszólította a jelenlevő nagykereskedőt, hogy az ez ügyben felvett jegyzőkönyvet írja alá. Weinberger az aláírást megtagadta, mire az alkapitány rendőröket hozatott és a nagykereskedőt letartóztatta.

Novisadoni mért halálos repülőszerecséllenség történt

A pilóta és utasa szörnyethaltak
Kétszáz méteres zuhanás

A novisadai repülőtéren szerda reggel féltíz órakor hét repülő szállt fel. részben, hogy a mindennapi repülőgyakorlatokat végezzék, részben pedig a javítóműhelyben kijavított repülőgépeket kipróbálják.

A kijavított és kipróbálásra kijelölt repülőgépek közt volt egy nagy Brandenburgi típusú régi osztrák-magyar repülőgép is, amely kisebb defektusa miatt néhány hét előtt a repülőparancsnokság javítóműhelyébe került. A gép kijavításával múlt szombaton készültek el és Krizman József repülőszakaszvezető, fiatal pilóta parancsot kapott, hogy a javítást végzett mechanikussal a gépet próbálja ki.

Krizman ma reggel kilenc órakor kivontatta a nagy Brandenburgi repülőgépet a hangárból. A pilótánál jelentkezett ekkor egy Hitrec Mirkó nevű repülőszakaszbeli közkatona, akit röviddel ezelőtt osztottak be a repülőosztaghoz és május elsején kellett volna pilótakiképzésének megkezdődnie. Krizman figyelmeztette, hogy a mechanikusnak kell vele felrepülnie, mert ez a parancs. Hitrec azonban azt állította, hogy parancsot kapott, hogy a kipróbálásnál, mint utas vegyen részt. Ez volt az első felszállása.

Krizman féltíz órakor indult el a géppel, egy-két percen belül 200 méterre emelkedett. A Péter király-csatorna második vashidja felett hirtelen megfordult. A pilóta nem számolva azzal, hogy a motor nagy súlya fordulóknál lehúzza a gépet, felrántotta a gép elejét, amely ennek folytán megállt a nehéz motor lerántotta a gépet, amely elejével csavarhúzósnak mentben lezuhant.

A repülőtéren felszállások alkalmával szolgálatot teljesítő egészségügyi autó, a benne ülő dr. Mumner József, repülőosztagbeli orvossal és egészségügyi katonákkal nyomban a szerecséllenség színterére sietett és noha pár percen belül már ott volt, Krizmant már halottan találta. A pilóta nyomban szörnyethalt. Utasának, Hitrec Mirkónak mindkét keze és mindkét karia föbb helyen eltört és élettelenül feküdt a nagy gép pozdoriává tört roncsai alatt. Ami-

korra kihúzták, belső elvérzés folytán már szintén halott volt.

A repülőparancsnokság nyomban megindította a vizsgálatot, annak felderítésére, hogy a gépben volt-e a

hiba, vagy a pilótát terheli-e a felelősség?

A két szerecséllenségen jár katonát esütörtökön felboncolják és valószínűleg még esütörtökön temetik el.

Kiujultak a merényletek és harcok Bulgáriában

Egy kommunista agyonverte a hadbíróság elnökét
Harc a katonaság és polgári milícia között hatvan halottal

Szófiából jelentik: Szófiában új összeütközések és új merényletek történnék. Kedden a hadbíróság elnökét tárgyalás közben meggyilkolták. Egy kommunista vádlottat hallgattak ki. A vádlott hirtelen rávetette magát a mellette álló börtönőrre, kiragadta kezéből a fegyvert, egy ugrással a tárgyalást vezető hadbíró elnök mellett termett és a puskatussal szétloccsantotta az ügyveleit. Erre az egyik őr a vádlottat agyonlőtte.

Burgasban a rendőrség nagymennyiségű robbanóanyagot és sok fontos kommunista okiratot kobzott el. A kommunisták és katonaság közötti összeütközés alkalmával két kommunistát agyonlőttek, sokat megsebesítettek. Várnában a rendőrség körülvette és felgyújtotta a kommunisták házáat, amelyet előzőleg már a kézigranátok összeromboltak.

Boyans szófiái külvárosban a kerületi előjáró és titkára le akart tartóztatni egy gyanús egyént, aki erre lövöldözni kezdett s a titkár megölte, két járókelőt pedig megsebesített. A tettes ezután nyomtalanul eltűnt és eddig nem tudtak nyomára akadni. Eldobott zsákjában gránátokat találtak.

A város déli részében véres összeütközés volt egy katonai század és a polgári milícia között. A katonaság ugyanis megtagadta az engedelmességet, amikor vasuton a jugoszláv határra akarták küldeni őket és a kaszárnyába való visszavezénylésüket követelték. Az oda-

hívott polgári milícia erre körülfogta a katonákat és tüzelt rájuk. Erre kölesönös lövöldözés támadt, amelynek során hatvan ember elesett. Az életben maradt katonákat azután letartóztatták.

A rendőrség a jugoszláv követőség épülete közelében egy parasztpárti vezér házában felfedezte a kommunisták egy újabb rejtekhelyét. Hajnali négy órakor a rendőrök benyomultak a házba, ahol a kommunisták revolverekkel és bombákkal fogadták őket. Hét kommunistának sikerült áttörnie a rendőri kordont és ezek a Vladarska-Rijeka melletti erdőbe menekültek. Rendőrök és Lazarov tábornok vezetésével katonaság üldözöbe vette őket és formális harc fejlődött ki, amelynek során három rendőr és négy katonát meghalt. Az erdőből a kommunisták egy körülbelül tíz méter mély csatornába jutottak, amit a katonaság bekerített és formálisan megostromolt. A rendőrök és katonák végül három kommunistát megöltek, a többit pedig elfogták.

A Sveta Nedelja székesegyházban elkövetett merénylet tettesének bünpörét egyébként május 1-én akarta tárgyalni a szófiái hadifővényszék, de a vizsgálat addig még nem fejeződik be, úgyhogy a bünpört el kellett halasztani. Olyan nagy az érdeklődés a tárgyalás iránt, hogy aligha találnak megfelelő helyiséget a közönség befogadására. A rendőrség széleskörű intézkedéseket tett a bünpör tartására.

Anglia visszatér az aranyvalutára

Churchill az alsóházban heterjesztette az új költségvetést
Emelkedik a font

Londonból jelentik: Az alsóház husvét után kedden tartotta első ülését, amelyen Churchill kincstárnok heterjesztette az új költségvetést, amelynek leglényegesebb pontjai a következők:

1. Anglia áttér az aranystandardra és az aranykiviteli tilalmat megszünteti. A dominiumok hasonlóképpen az aranystandardra térnek vissza.

2. A jövedelmi adót hat shillingről leszállítják négy shillingre, ami azt jelenti, hogy huszonkét és fél százalékról a jövedelmi adó husz százalékra száll le. Egyidejűleg a mentesség léte minimumát az eddigi évi 130 fontról felemelik 250 fontra.

3. Újra behozzák a Mac Kenna-vámokat.

4. Bor, cukor, szárított gyümölcs és dolány, amennyiben a dominiumokból jön Angliába, kedvezményes, illetőleg mérsékelt váma alá esik.

5. Selyem- és műselyem-készítmények és komló vámpótlék alá esnek.

6. A kiviteli tilalmak megszűnnek. Churchill beszédében rövid áttekintést nyújtott Anglia pénzügyi helyzetéről, elmondta, hogy a legutóbbi költségvetés három millió font felesleggel zárult, amelyet Anglia külföldi adósságainak csökkentésére fordítottak. Kifejtette, hogy az aranystandardra való visszatérés egyetlen akadályát az aranykiviteli tilalom, mely, ez év december 31-iké-

vel lejár. A kormány arra határozta el magát, hogy ezt a tilalmat nem tartja többé fenn. A kormány úgy érzi, hogy a jelenlegi pillanat igen kedvező az aranystandardra való visszatérésre és ezért felhatalmazta az Angol Bankot, hogy ezentul aranyat és ezüstöt viliet ki külföldre. Ebben a kérdésben a kormány törvényjavaslatot fog a parlament elé terjeszteni, amely minden e tekintetben felmerülő akadály elhárításáról gondoskodni fog. Churchill kijelentette, hogy az aranyvalutára való visszatérés az üzleti élet jelentékeny élénkítését fogja maga után vonni nagy a nemzetközi kereskedelemben, mint a brit világbirodalom kereskedelmében.

A kincstárnok ezután ismertette a költségvetés hiteleit. A költségvetésben az állam bevételeire váموkból és fogyasztási adókból 235 millió van előirányozva a tavalyi 234 millióval szemben. A bevételek végösszege a tavalyi 439 millióval szemben 459 millió. Az összes állami bevételek 826 millióra tehetőek, ami a tavalyi 799 millióval összehasonlítva 27 millió felesleget mutat.

A kincstári kancellár beszédének hatására a font árfolyama a londoni tőzsdén erősen emelkedett.

Az angol sajtó az aranyvaluta bevezetéséről

Churchill alsóházi bejelentése,

hogy Anglia visszatér az aranystandardhoz, kimagasló esemény és az angol sajtó jelentőségéhez mértelen méltatja. A Daily Telegraph a kancellár beszédének azt a részét tartja a legfontosabbnak, amely a pénznemről és a pénzkérdésről szól. Az aranykivitel szabadsága, amelyet Churchill megenged az Angol Banknak, azt jelenti, hogy ezentul megint bárki esörgethet a zsebében aranypénzt. Ez azonban időszerűségi tényezés, amelyre a nemzetközi aranystandardnak nincs szüksége. Nyilvánvaló, hogy az Angol Bank most inkább, mint valaha, úra lesz a tőzsdének és a pénzpiacnak s ezért valószínű, hogy a kincstári kancellár intézkedése ellen sok kemény bírálat fog felhanganai.

A Times szerint Churchill két fő célja, hogy a bérért dolgozók biztonságban érezzék magukat és a gazdasági élet nekibátorodjék. Az elsőnek érdekében való a nagyszabású biztosítási terv, míg a második célt a jövedelmi adó leszállításával akarja elérni a kincstári kancellár. A tervezett váموk közül a Times véleménye szerint a selyem- és a műselyem vámai a legújabbak és a legmeglepőbbek. A komlóvámtisztára védvám. Ettől époly kevésbé, mint a Mac Kenna-féle váموktól különösebb bevételek nem várhatók.

A Daily Herald azt írja, hogy a munkásság vegyes érzelmekkel fogadja a költségvetést, mert számára a biztosítási járulékok hetenként szinte elviselhetetlen többletdát jelent, ami pedig az új váموk behozatalát illeti, bizonyos árucikkekben elmaradhatatlan a drágulás, így például a sör ára azonnal emelkedni fog. Most is arról van szó, hogy a kormány a gazdagokon akar segíteni és a szegényeknek kell fizetni.

Amerikai tőkések kétszáz millió dollár aranyhitelt adnak Angliának

A Chicago Tribune szerint az angol font aranyparitásra emelése céljából több newyorki bankár megállapodott abban, hogy kétszáz millió dollár aranyat bocsajtanak rendelkezésére állítsanak. A Morgan-bankhoz maga száz millió aranyat ad hitelképpen az angol kormánynak. A tranzakcióról részleteket nem közöltek a nyilvánossággal. Az a hír, hogy a Morgan-bank szindikátust alakít, amely a hitelt átveszi.

Hlinka

újabb vádbeszéde a prágai oligarchia ellen

„Nem engedek sirt ásni az én nemzetemnek...”

Prágából jelentik: A szlovák néppárt Zsolnán népgyűlést rendezett, amelyen Hlinka András, a párt elnöke beszédet mondott a politikai helyzetéről. Hlinkát banderiummal, díldalkapuvál fogadták és a vidéki falvak népe is résztvett a népgyűlésen. Hlinka a város főterén tízezer főnyi hallgatóság előtt újabb vádbeszédet mondott Prága ellen. Hlinka, mint a Szlovák írja, a csehek és szlovákok köztársaságának keletkezéséről azt mondta, hogy abban az időben az egész Szlovenszkrét valóságga elárasztották a szabadságot szavaló frázisokkal és Prága íreiteinek meg is volt a gyümölcse az első választások idején.

— A köztársaság, ahogy építeni kezdtük — mondta Hlinka — eszménykép volt, amelyet sietve akartunk elérni, de a politika rövid hat év alatt abszolutisztikus államot csinált belőle, amelyben az itt élő összes nemzetek felett a prágai oligarchia uralkodik. Nem akarom, hogy az az állam, melynek megteremtésében

magam is nem kis szerepet játszottam, a katonák, rendőrök és csendőrök állama legyen, ahol *sirt ásnak az én nemzetemnek*. Midőn mi a köztársaság kereteibe léptünk, feltételeztük, hogy nemzeti jogainkat tiszteletben fogják tartani az egész vonalon. Elhelyett azt láttuk, hogy a *szlovák hivatalnokokat hátrásorítják, a szlovák paraszt nem kap földet, vagy ha van neki, dolgos kezei közül kihuzza az új nemesség*. A szlovák iparos a tönk szélén áll. A szlovák nép érdekeit egyedül csak a szlovák néppárt képviseli.

Hlínka ezután az ünnemnaprendező törvényről beszélt. Kijelentette, hogy a szlovák néppárt nem fogja tűrni, hogy a nép vallásos érzését akárki sértesse.

Megkönnyítették

a külföldiek ittartózkodását

A belügyminiszter új rendelete

Beogradból jelentik: A belügyminiszter rendeletet küldött szét az összes hatóságokhoz, amely a külföldieknek az országban való tartózkodását *lényegesen megkönnyíti*.

A rendelet értelmében az idegen állampolgár megérkezését és távozását nem köteles ezentúl személyesen bejelenteni a rendőrségen, elég, ha ezt a házigazda, vagy szállodai portás útján eszközöli. A járásban a községi előjáróságnál kell csupán bejelenteni a megérkezést, főleg a fősolgabírónál is jelentkezni.

A külföldi, az országból való távozás esetén, a jövőben nem fizeti a száz dinár vízumdíjat, ha a vízum érvényessége még nem járt le, ellenkező esetben azonban az illetéket köteles lefizetni. A *tartózkodási engedélyt két hónapig az illetékes rendőrhatalóság is jogosult meghosszabbítani, de két hónapon túl már csak a belügyminisztérium adhat*. Ha a vízum lejárt, a visszautazási vízumot a rendőrhatalóságnál kell beszerezni, amelyért a viszonszági elv alapján megállapított vízumdíjat kell lefizetni. Magyarországiak visszautazási vízuma száz dinár. A külföldi állampolgár mindaddig, míg a vízuma érvényes, az egész ország területén *szabadon utazhat és tartózkodhat*.

A belügyminisztérium rendelete már megérkezett a vajdasági hatóságokhoz is.

Gyerekek betörőbandája

Tizenkét betörést követett el négy sentai inas

Sentáról jelentik: A sentai rendőrség szerdán egy négytagú fiatalok betörőbandát leplezett le, amely már hónapok óta fosztogatta a város üzleteit és trafikáit.

A fiatalok betörőbanda egész véletlenül került a rendőrség kezére. A Keceli-féle autogarázs tulajdonosa szerdán jelentést tett a rendőrségnek, hogy kedd éjszaka betörték az autogarázsba és onnan nagymennyiségű szerszámot loptak el. A tettesek, mint megállapították, a tetőn keresztül jutottak be a garázsba, ahol az egyik autó lépcsőjén gyereklábnymot fedeztek föl. A rendőri nyomozás ez alapon pár óra leforgása alatt előkerítette az egyik tettest V. M. tizenöt éves inas személyében, aki rövid vallatás után töredelmesen bevallotta, hogy a betörést ő követte el három másik társával együtt, akiket a rendőrség szintén letartóztatott.

A rendőrség megállapította, hogy V. M. és három társa már hónapok óta fosztogatják a város trafikáit és üzleteit és eddig körülbelül tizenkét betörést követtek el. A fiatalok banda többek közt betört a Politzer-féle könyvkereskedésbe, a Wiener-üzletbe, a Guellino-féle kereskedésbe és a Fekete-Sauer-féle nagykereskedésbe és a nagytrafikba. A lopott holmikat a katolikus romtemplomba helyezték el és onnan hordták szét és adták elkülönböző helyeken.

Géptisztviselők a magyar állami hivatalokban

Számológépekkel pótolják az elbocsátott hivatalnokokat Forradalmi ujtás a bürokráciában

Budapestről jelentik: Az állami számvitel évtizedes rendszerét néhány hónap alatt egy valósággal forradalmi ujtással új vágányokra viszik az állami adminisztrációban. A minisztériumok és egyéb állami hivatalok öreg szobáiban hónapok óta beszélnek a tisztviselők: erről a rendkívül érdekes ujtásról, amely a *hivatalos lap szerdai számában megjelent pénzügyminiszteri rendelettel nyerte el szankcióját*. Röviden és érthetően arról van szó, hogy az állami adminisztráció számviteli munkáját a *számvevőségek hatalmas és drága apparátusa helyett gépek fogják a jövőben végezni*. Gépszámvevők és gépfogalmazók fogják elfoglalni az állami számvittel foglalkozó tisztviselők helyét és az összes állami tisztviselők fizetésének nyugdíj- és egyéb illetményeinek kiszámítását, kiutalását és a személyi adatok nyilvántartását a jövőben a magyar állami adminisztrációban gépek fogják végezni.

Az összes minisztériumok és állami üzemek tisztviselőinek és nyugdíjasainak illetményeit egy központi hivatal fogja nyilvántartani és kiutalni, amelynek címe *Központi Illetmény Hivatal* lesz. Az illetményhivatal *egy-két szobában, néhány számvevőségi tisztviselővel és szolgálóval egyedül fogja ellátni azt a munkát, amelyet most minden egyes minisztérium, állami hivatal és állami üzem külön-külön dolgozó számvevőségi osztálya nagy tisztviselői karra intéz*. Ezzel a gépmunkával természetesen feleslegessé válnak az előbb említett számviteli osztályok és hivatali helyiségeik is és az *embereken és fizetéseiken kívül óriási összegeket fog megtakarítani az állami adminisztráció fűtésben, világításban és egyéb dologi kiadásban*.

Még nem végeztek pontos számításokat arra nézve, hogyha a gépek munkájával fogják az állami igazgatásban helyettesíteni az emberek munkáját, milyen összegű megtakarítást érhet el az államkincstár, de hozzávetőleges számítás szerint is a mai személyi és dologi kiadásoknak 50—75 százalékos redukciójára lehet számítani, ha a reformot teljesen keresztülvizsgálják.

A terv az, hogy az állami számvitel gépezetre való átalakítását három-négy részletben valósítják meg. Az első fázis az lesz, hogy az *állami hivatalok szám-*

vevőségi munkaköréből kivonják a nyugdíjilletmények kezelését és egységes el- látását a Központi Illetményhivatalra bízzák. Közismert dolog, hogy az állami nyugdíjasok folytonos panaszokkal voltak tele részben amiatt, hogy nem kapták meg nyugdíjaikat pontosan, részben hibás címzések és téves számfejtések miatt nem juthattak idejében illetményeikhez. Ezentúl *gépek fogják végezni a csekklapok címzését*. Minden nyugdíjas pontos címével fémből készült kisét üt ki az angol eredetű címezőgép, úgyhogy téves címzések, amelyek eddig tíz százalékot tettek ki, teljesen ki vannak zárva. *Az illetmények kiszámítását amerikai számfejtőgépek fogják végezni. A járandóságok összeadását, a levonások végrehajtását a számfejtőgép végzi és maga a gép írja bele a nyomtatványokba a végösszegeket*, de az egész számfejtési művelet ellenőrzése is gépek útján történik. Példaképpen említtük meg, hogy míg eddig a nyugdíjilletmények kiutalását minden minisztériumban átlag tíz tisztviselő végezte átlag tíz napon keresztül, most a gépek segítségével ezt az egész munkát *egy szolga elvégezheti két délelőtti folyamán*.

A pénzügyminisztérium az új gépeket már meg is *rendelte*. Összesen körülbelül százezer aranykoronába fognak kerülni a számfejtőgépek, de ennek az összegnek az amortizálásával az időközben megtakarított tisztviselői fizetések és dologi kiadások révén négy-öt hónap alatt készen lesz a kincstár. Mint említettük, *egyelőre csak a nyugdíjasok illetményeit fogják a számfejtőgépek utján kiutalni és az állami üzemek nyugdíjasaival együtt, mintegy kilencven- százezer nyugdíjas ügyeit fogják elintézni a gépek*.

A pénzügyminisztériumban most fektetik le az új rendszer alapjait. A régi nehézkes számfejtőkönyvek helyett egy törzkönyvet állítanak fel és annak legfontosabb adatait átvizsgálják kartonlapokra, amelyeknek adatai alapján fogják a számfejtő- és címezőgépek, valószínűleg már az ősztől kezdve, az állami nyugdíjasok illetményeit kiutalni.

A gépeknek az állami adminisztrációba való ez a bevonása szinte beláthatatlan jelentőségű: ez a rendszer meghuzta a lélekharangot a bürokrácia felett.

Megkezdődött a szatmári hétszeres rablógyilkos bűnperének tárgyalása

Reinitz Jakab a bíróság előtt

Szatmárból jelentik: Nagy érdeklődés mellett kezdődött meg a hétszeres rablógyilkossággal vádolt Reinitz Jakab bűnperének tárgyalása. A szatmári törvényszék Reinitzet csupán Grosz Hermann nagykarolyi vendéglős meggyilkolásáért vonja felelősségre, a többi hat gyilkosság ügyét Kolozsváron fogják tárgyalni.

A zsúfolásig telt tárgyalási teremben több külföldi érdeklődő is van. Erdős Ferenc dr. törvényszéki elnök kérdéseire Reinitz, akit a husz hónapok fogság alig viselt meg, bemondja személyi adatait: negyvenhat éves, Szatmár megyében született, hét gyermeke van, csak magyarul tud, *vagyonatlan*.

— Hát a ház nem a magáé? — kérdi az elnök.

— Nem, — feleli Reinitz — a ház a *feleségemé*.

A személyi adatok megállapítása után a ténykérdéseket adja fel az elnök. Reinitz papírlappal a kezében áll az emelvény előtt és hangosan deklamálva védekezik. Elmondja, hogy Grosz neki Nagykarolyban egy valutaüzletet ajánlott és később levélben egy olyan faizletet, amelyhez 60.000 lei szükséges.

lért. Hogyan találhatták ott negyedszer?

— Miért tagadta, amikor Grosz né a férjét magánál kereste, hogy együtt voltak Felsőbányán?

— Azért, mert azt hittem, hogy Grosz le van tartóztatva s félttem, hogy engem is magával ránt az aranyesempészési ügyben. Akkor különben még nem is volt arról szó, hogy Grosz meggyilkolták.

— Nyilvánvaló, hogy maga ellen több gyilkosság gyanúja forog fenn. Az is bizonyos, hogy az eltűnteket valami csodálatos véletlen folytán magával látták. Mit keresett Kolozsváron Groszsal?

— Grosz esalt oda egy jó üzlet reményében.

— Grosz né Kolozsvárról ajánlott levelet kapott a férjétől. Maga azt mondta, hogy azt nem maga adta fel, Grosz pedig akkor már nem élt. Hát ki adta fel az ajánlott levelet?

Reinitz (felordít): Hát Grosz adta fel!

Az elnök: Maga azt is mondta, hogy Grosz Londonba utazott, miért hazudta ezt?

Reinitz: Nem hazudtam, a fiam egyszer azzal jött haza: apám légy nyugodt, Roth Árontól azt hallottam, hogy Grosz nem tűnt el, hanem Londonba utazott.

Az elnök: Üljön le Reinitz egy kicsit, nem fog ártani magának.

Reinitz (két szemét az ég felé emeli): Nagyságos elnök ur, én erősebb vagyok, mint egy állat, ha kibírtam ezt.

A délutáni folytatolagos tárgyalást a terem tulzúsultsága miatt nem lehetett megkezdeni. Az elnök a termet teljesen kiürítette és csak a legszigorubb igazolás mellett megrostálva bocsátották be újra a hallgatóságot.

A tanúhallgatások során Grosz Hermanné, Reinitz első áldozatának özvegye és a vádlott közt több ízben heves jelenetekre került a sor. Mikor a meggyilkolt Grosz ruhatozólányait mutatják föl, az özvegy elájul. Egy ízben Grosz né gyilkosnak titulálta Reinitzet, mire ez kikéri magának ezt a hangot.

A csütörtöki tárgyalás a folytatolagos tanúhallgatásokkal kezdődik.

Életfogytiglani fegyházra ítélt anyósgyilkos

A noviszadi tábla a sombori törvényszéket új ítélethozatalra utasította

Gyurkov Stipan branim-vrhi nap-számos vadházasságban élt Banac Janiával és nála lakott Banac Manda. Jania anyja is. Gyurkov házában a vő és anyós közt napirenden voltak a veszekedések.

Gyurkov, hogy anyósától szabaduljon, elhatározta, hogy elteszi a láb alól. 1922 szeptember 5-én éjjel belopódzott az alvó asszony szobájába és megfojtotta, a holttestet kivitte az udvarra és a gémes kutba dobta, de hogy a gyilkosság gyanúját elhárítsa, a kut mellé egy korsót állított, mintha az anyós belesett vagy beleugrott volna a kutba.

Gyurkov azonban Banac Janiának elmondotta, hogy ő ölte meg és dobta a kutba Jania anyját, mire az feljelentette. A boncolás is kétségtelenül tette, hogy nem véletlen balesetről, vagy öngyilkosságról van szó, hanem *fojtogatás után* elkövetett gyilkosságról.

Gyilkossággal vádoltan került 1924 március 6-ikán Gyurkov Stipan a sombori törvényszék elé, ahol tagadta a gyilkosságot, de ellene vallott Banac Jania, aki azt állította, hogy Gyurkov előtte beismerte a gyilkosságot.

A sombori törvényszék Gyurkovot gyilkosság miatt *életfogytiglani fegyházra* ítélte.

Szerdán tárgyalta a büntügyet a noviszadi felelősíteli bíróság Araniczky tanácsa, amely azonban érdemi ítéletet nem hozott, hanem a sombori törvényszéket új ítélet hozatalára kötelezte.

A férj, a feleség és a táncosnő

Kinos botrány a budapesti Duna-korzón

Budapestről jelentik: Kinos incidens játszódott le kedden délután öt órakor a Duna-korzón. Az eset előzménye, hogy R. O. ismert budapesti bankigazgató fiatal és szép feleségének értékes nyakéke néhány héttel ezelőtt eltűnt. A fiatalasszony férjére gyanakodott és megbizta Kossa-Magyar Géza magán-detektívet, nyomozza ki, hogy férje milyen nők társaságában fordul meg. A magán-detektív megállapította, hogy a bankigazgató egy fiatal táncosnővel tart fenn barátságot, aki az eltűnt kollééhez hasonló ékszert visel.

Kedden délután a magán-detektívet a megcsalt uriaszony is elkísérte a Duna-partra, hogy megállapítsa, hogy a táncosnőn levő nyakék valóban az ő citűt ékszer-e. A Ritz-szálló előtt a bankigazgató észrevette a tükörablakon keresztül, hogy férje a táncosnővel együtt ül a kávéház egy asztalánál. A fiatal asszony be akart rontani a kávéházba, azonban a társaságában levő magán-detektív megakadályozta ebben. Az izgatott asszony a Ritz előtt várt, ahonnan néhány perc múlva férje a táncosnővel karanfoga jött ki. A feleség ekkor odaugrott a mit sem sejtő szerelmespárhoz. A férjnek még idejekorán sikerült eltűnnie a korzó forgatagában, magára hagyva a táncosnőt. Az asszony magából kikelve kiáltotta a táncosnő felé:

— Kisasszony, az a kollé. ami a nyakán van, az enyém! Vagy maga lopta el, vagy a férjem!

A meglepett táncosnő sem maradt adós a válasszal és szintén kiáltozni kezdett:

— Kikérem magamnak a gyanúsítást! Maga piszok!

A két nő a legsúlyosabb sértésekkel illette egymást és már csaknem verekedésre került a sor, óriási tömeg verődött össze és egy rendőr is közbelépett, amikor a táncosnő letépte nyakáról a kolléért és odavágta az asszonyhoz.

A kinos botránynak a bíróság előtt lesz folytatása.

Ezeréves asszony a vasuti töltés alatt

Ókori leleteket ástak ki Esztergomban

Budapestről jelentik: A Nemzeti Múzeum régészeti osztálya három nap óta ásatásokat végez az esztergomi vasuti pályaudvar környékén. Az ásatások már a második napon értékes leleteket hoztak napvilágra, amelyekből kiderült, hogy a vasuti töltés alatt három különböző kor-szaktól való temető fekszik egymáson. A legfelső tizenhatodik századbéli, a középső a tizenharmadik századból való, a legalsó pedig egy római telep temetkezési helye. A téglasírok alól teljesen ép földsír került elő, amelyben megtalálták egy harminc év körüli római nő hiánytalan csontvázát. A csontváz mellett ékszerrel heverték: nyolc-tíz darab csodás, vöröses karneolgyöngy, egy griffmadárral díszített aranygyűrű. Ez a sír egyedülálló típusa a római földsíroknak és kutforrásul szolgál a primitív római temetkezésnek.

A leletnek nagyfontossága van az ókorral foglalkozó tudomány szempontjából. A sírmező döntő bizonyosság arra nézve, hogy a római világbirodalomnak Esztergom helyén is volt *municipiuma*, sőt a sírban talált „S” szignája téglából megállapítható, hogy az esztergomi *municipium* azonos volt azzal a *Salva* nevű várossal, melyet Akvinkum és Brigétio közt jelöl meg az ókori irodalom. A kutatók középkori falmaradványokra is találtak:

klasztrom, vagy rendház állhatott ott, azonban semmit sem lehet tenni az iránt, hogy a középkorban *Strigoni-umnak* nevezett város romjait feltárják, mert az esztergomi vasuti pályaudvar éppen a legérdekesebb romok fölött fekszik.

HIREK

— **Vajdasági főispánok küldöttsége Beogradban.** A tizenkettedekről szóló törvény tudvalevőleg megszüntette a városi főispánokat, a szuboticiai kivételével. Az érdekelt városoknak tudomásukra jutott, hogy a belügyminiszter olyan nyilatkozatot tett, amely szerint a kerületi főispán nem csak főispánja a városoknak, hanem ezek a városok egyúttal a kerület fennhatósága alá tartoznak. A belügyminiszternek ez a terve a városok autonómiájának megszorítását jelentené és ezért Noviszad, Versec és Pancsevo városok negyventagu küldöttséget menesztettek Beogradba. A küldöttség dr. Margan Vladimir pancsevoi és Szleposevics Milan noviszadi főispánok vezetésével Beogradba érkezett, de a belügyminiszter nem fogadta. A deputáció így eredmény nélkül tért vissza. A küldöttség elhatározta, hogy memorandumban fogja betérjeszteni a városok kérését a belügyminiszterhez.

— **Elhalasztották a munkásbiztosító pénztári választásokat.** Beogradból jelentik: A szociálpolitikai minisztérium az új pénzügyi törvény 46. szakaszából nyert felhatalmazás alapján a központi és kerületi munkásbiztosító pénztári választásokat bizonytalan időre elhalasztotta. A munkásság már az egész országban élénken készülődött a pénztári választásokra, mert a kinevezett igazgatóságok működése ellen legtöbb helyen elégedetlenség nyilvánult meg. Ezért a választásokat elhalasztó miniszteri rendelet a munkásság soraiban meg lehetős elkeseredést idézett elő.

— **Scotus Viator a Vajdaságban.** Beogradból jelentik: *Seaton Watson* (Scotus Viator), a híres angol publicista tizenöt napos tartózkodás után szerdán este elutazott Beogradból és a Vajdaság felé vette útját. *Seaton Watson* most Noviszadra utazott, ahonnan Becskerekre, majd Suboticára megy. A Vajdaságból Zagrebbe fog utazni. Beogradban a neves angol publicista igen sok politikai vezetőszeméllyel érintkezett és anyagot gyűjtött Jugoszláviáról irandó új könyvéhez és vizsgálódásokat folytatott a háborús felelősség kérdésében.

— **Új fegyelmi szabályzatot kap a noviszadi rendőrség.** Noviszadról jelentik: Mihajldzsics Sztanoje rendőrfőkapitány a rendőrségénység számára új fegyelmi szabályzatot készített. A főkapitány kedden egy rendőrt állásától felfüggesztett, mert szolgálat közben ittas volt.

— **Magyar oktobrista lap indul meg Párisban.** Párisból jelentik: Magyar oktobrista programmal május elsején *„Köztársaság”* című magyar lap jelenik meg Párisban *Károlyi Mihály* lapvezérségével és *Veér Imre* főszerkesztésében. A lap szerkesztője *Dugovich Viktor*, főmunkatársai pedig *Garami Ernő*, *Hock János*, *Jászi Oszkár*, *Kunfi Zsigmond*, *Linder Béla*, *Lovász Márton* és *Szende Pál* lesznek. A lap állandó francia mellékletet ad, amelynek cikkeit a francia baloldali politikai pártok vezetői írják.

— **Közvetlen telefonforgalom Prágával és Pozsonnyal.** Beogradból jelentik: Május elsején megnyílik a közvetlen telefonforgalom Beograd—Prága és Beograd—Pozsony között. Háromperces beszélgetés díja Beograd és Prága közt három és fél aranyfrank, Beograd és Pozsony közt három aranyfrank lesz, a meghívás két és fél aranyfrankba kerül.

— **Elhunyt ujságíró.** Sarajevóból jelentik: *Dimitrovics Stevo* hírlapíró, a Jugoszláv Ujságíró Szövetség sarajevói szekciójának alelnöke április hó 28-án, kedden elhunyt. Temetése április 30-án megy végbe. Az elhunyt nagy érdemei vannak a sarajevói szekció eredményes működése körül és halála nagy részvétet keltett.

— **Sakkör alakul Kishegyesen.** Kishegyesről jelentik, hogy az ottani fejlett sakkélet további fejlesztése céljából legközelebb sakkör alakul, amelyben Kishegyes, Szekies és Feketics sakkörzői tömörülnek.

— **Székesfehérvár város üdvözlő Hindenburgot.** Székesfehérvárról jelentik: Székesfehérvár városa elhatározta, hogy üdvözlőtáviratot küld *Hindenburg* vezértábornagynak, a német köztársaság elnökévé történt megválasztása alkalmából. Hindenburg volt ugyanis a háboru alatt a székesfehérvári 69. közös gyalogezred tulajdonosa.

— **Pecsis Dragutin Noviszadon.** Noviszadról jelentik: *Pecsis Dragutin*, volt építésügyi miniszter, szerdán délután Noviszadra érkezett és résztvett a noviszadi demokratapárt főbizottsági ülésén. *Pecsis* szerdán este visszautazott Beogradba.

— **A szubotici munkásság május 1-én népgyűlést tart.** A szubotici szocialista párt május elsején délelőtt kilenc órakor a Városligetben ünnepi népgyűlést tart, amelyen magyar és szerb előadók fogják ismertetni a munkásünnep jelentőségét. A május elseji népgyűlést a szocialistapárt plakáton jelentette be a munkásságnak, amelyben felhívta őket, hogy a világ munkásaival való szolidaritás jeléül jelenjenek meg a nyilvános, ünnepi népgyűlésen, amelyet kellemetlen idő esetén a *Karlovics-féle* vendéglőben tartanak meg. Este fél nyolc órai kezdettel a *Karlovics-féle* vendéglőben táncmulatság lesz ünnepi programmal. Belépődíj személyenként tíz dinár. A szubotici szervezett munkásság vezetői elkérlik az üzlettulajdonosokat, hogy üzleteiket május 1-én délután tartsák zárva és ezáltal tegyék lehetővé alkalmazottaiknak május 1. megünneplését.

— **A kishegyesi magyarok adója.** Kishegyesről jelentik: A még múlt évben kivetett jövedelem-, hadinyereség- és vagyonadó olyan súlyosan érintette Kishegyes község lakosságát is, hogy igen sok jómódú gazda egzisztenciáját fenyegette az adók behajtása. *Katyanszki Izidor* községi jegyző intervencióira most *Sztrilles Béla* és *Markusev Milan* radikális képviselők ígéretet tettek, hogy illetékes helyen eljárnak a kishegyesi magyarokra kivetett súlyos adók leszállítása érdekében.

— **A magyar választójogi bizottság befejezte munkáját.** Budapestről jelentik: A választójogi bizottság szerdán befejezte munkáját. A bizottság a választójogi törvényjavaslatot jelentéktelen módosításokkal elfogadta.

— **Súlyos testisértés a tilosban legelő bikák miatt.** Noviszadról jelentik: *Dukics Ádám* deliblatói mezőőr 1921 június 21-én a tilosban találta *Arbulj Vása* pásztor birkáival és amikor a pásztor felszólította, hogy hajtja ki a birkákat, az bottal többízben fejbevágtá. A pancsevői törvényszék és szerdán a noviszadi felebbviteli bíróság nyolc napi fogságra és száz dinár pénzbírságra ítélte a pásztor.

— **Meghalt Jugoszlávia legidősebb református papja.** Oszijeokról jelentik: *Laslovó* község szinmagyar református lakosságának 40 év óta lelkésze, *Kelecsényi Mihály*, szívizélhűdésben 70 éves korában meghalt. A köztiszteletben álló, jószívű lelkipásztorral a jugoszláviai reformátusok legöregebb papja távozott az élők sorából. Érdekes, hogy Kelecsényi édesatyja is ugyanabban a községben 50 esztendeig viselte a papi palástot. Temetése nagy részvét mellett történt és azon *Stadler Géza* esperes mondta a gyászbeszédet, a környékbeli lelkészek részvételével.

— **A szubotici kerületi orvosok új beosztása.** *Dr. Novák József* városi kerületi orvost nyugdíjazták, de helyére nem neveznek ki új kerületi orvost, hanem a kerületeket a jelenlegi hatósági orvosok között osztják be. *Dr. Csóvics József* lesz az első és második kör, valamint a napkeleti ugarak, *dr. Princz Dezső* a III-ik kör, *Alexandrovó* és *napnyugati ugarak*, *dr. Osztrogoncz Béla* a IV, V-ik kör, a *bajai szőlők* és *Kisbajmok*, *dr. Mezei Izsó* a VI-ik kör, a *Halasi-úti szőlők* és *Bucka*, *dr. Plavšics Kozta* a VII. és VIII-ik kör, a *Maj-sai-szőlők*, *Bukvar* és *Radonovac* hatósági orvos. Tanyai hatósági orvosok lettek *dr. Galgóczi Arnold*, *dr. Kundráth Gyula* és *dr. Lőw József*.

— **Halálozás.** *Dimitrijevic Vidó*, néhai *Dimitrijevic Szvetozár* görögkeleti plébános leánya április 29-én délelőtt hosszú szenvedés után elhunyt. Temetése 30-án délután lesz a *Sombori-ut* 32. számú gyászházban.

— **Budapestben ma jár le a robbanószerek beszolgáltatásának határideje.** Budapestről jelentik: *Marinovich Jenő* rendőrfőkapitány napiparancsot adott ki, amelyben a robbanóanyagok beszolgáltatásáról közöl fölszólítást. Észert az 1924. évi XV. törvény cikk az emberélet kioltására vagy robbanásra alkalmas robbanóanyagok, dinamit, ekrazit, vagy az ilyen anyagok felhasználására szolgáló készülékek, bombák, gránátok, pokolgépek tartását öt évig terjedhető börtönnel bünteti. Ugyanez a törvény azonban biztosítja, hogy aki az ilyen anyagok vagy készülékek birtoklását április 30-ig a hatóságnak bejelenti, büntetőjogi felelősségre nem vonható.

— **A bánati tűzoltószövetség ülése.** Pancsevőről jelentik: A bánati tűzoltószövetség vezetősége most tartotta ülését *Pancsevőn Weifert György*, a *Narodna Banka* kormányzójának, a szövetség elnökének elnöklésével. Megjelentek az ülésen az összes bánati tűzoltóegyesületek kerületi felügyelői és választmányi tagjai, akik jelentéseikben megállapították, hogy úgy az egyes kerületek, mint a községek igen csekély érdeklődést tanúsítanak a tűzoltók önfelálló munkája iránt. Egyes községek nem is akarnak tűzoltóságot felállítani és tűz esetén a szomszédos községek tűzoltóságának segítségével rendszeresen későn érkezik. Elhatározták, hogy memorandummal fordulnak a belügyminiszterhez, hogy szőlítsa fel a községeket a tűzoltóság erkölsési és anyagi támogatására. A gyűlés után *Weifert György* bankettet adott a gyűlésen megjelentek tiszteletére.

— **Művészhangverseny Noviszadon.** Noviszadról jelentik: *Martais Henri*, a világhírű hegedűművész szombaton, május 9-én a Szlobodában művészhangversenyt rendez. A zongorakíséretet *Brezovsák Iván*, a beogradi Nemzeti Színház dirigense látja el.

— **A pancsevői sakk-klub** — mint *Pancsevőről* jelentik — vasárnap tartotta évi tisztújító közgyűlését, melyen elnökké választották *Velickovic Gyóka* kereskedőt, alelnökké *Marlinovic Stevo* városi adófőnököt, titkárrá *Marjanovic* rendőrségi tisztviselőt. A pancsevői sakk-klub már több évtizedes működésre tekinthet vissza.

— A »Luxemburg grófi«-nak sikere. Az első két előadás után meg lehet állapítani, hogy a szubotical *Sand* műkedvelő gárdájának »Luxemburg grófi« előadásával műkedvelőknek egész kivételes sikert aratott. Ennél jobb előadást Szubotican műkedvelők még nem produkáltak. Örömmel állapítható meg az a fokozatos fejlődés, ami a szubotical műkedvelők előadásában észlelhető, mely egyre tökélebb, összetevőbb és zavartalanabb előadásokra törekszik. Az »Elvált asszony«-ról a »Bob herceg«-ig s a »Bob herceg«-től a »Luxemburg grófi«-ig valóban hosszú ut vezetett el — fölfelé. A műkedvelők teljesítménye ennek a darabnak előadásán ért el a legmagasabb fokra s joggal lehet, hogy az ezután előadott darabok még komolyabb eredményekre s még számottevőbb sikerekre adnak a derék és szorgalmas műkedvelőknek alkalmat. Reiter Honka alakítását már múltattuk, de csak a második előadáson vált nyilvánvalóvá Scheinberger Elza komoly és jelentős sikere, aki Angela nehez szolámát mindvégig frissen csengő, nemes anyagi hangulattal látta el. Mindenkit meglepett énkudásával és soha nem ingadozó biztonságával. Weisz Bubus Bazilovics Bazil herceg szerepében elsőrendű műkedvelő alakítást nyújtott. Ugy énekekben, mint játékokban kitűnő volt. Ugyancsak a legteljesebb elismeréssel kell megemlékezni Richter János szépen csengő hangjáról s játéktudásáról. Mayer Béla is jelentős sikert aratott, énekekben és játékokban egyformán jeleskedett. Nem hagyhatjuk említés nélkül a pompás díszleteket sem. A karmester Bernel Miklós is egyik tényezője volt a jelentős sikernek. Az orosz színészek vendéjátéka megakasztja ugyan a sorozatos előadást, de a szubotical közönség bizonyára még érdeme szerint fogja méltányolni a *Sand* kitűnő műkedvelőinek pompás teljesítményét.

— **Tessék tenni, uraim!** Budapestről jelentik: A Szemző-féle játékbankban, amelyet a detektívek — mint a *Bácsmegyei Napló* hírül adta — kedden szétugrasztottak, nem szűnt meg a tiltott szerencsejáték. A razziázó detektívek éjjel feltizenegyor készültek el munkájukkal és a rulettasztalt is magukkal vitték. Szemző Gyulán azonban nem lehet kifogni. Pár perccel a detektívek távozása után előkerült a *falban elrejtett rulettasztal* és tizenegy órakor már újból harsogta a krupié: „Tessék tenni, uraim! Mindenki tett? Nincs tovább!”

— **Vasuti összejövetel Romániában.** Aradról jelentik: Kedden éjszaka a Budapestre Bukarestbe haladó gyorsvonat Kürtös állomáson összejött egy tolatómözdonnyal. A gyorsvonat két kocsija összetört, több utas súlyosan megsebesült.

— **Himlőoltás Szentán.** Szentánról jelentik: Május harmadikától kezdve minden vasárnap lesznek Szentán himlőoltások. Május 3-án az I. körben a volt polgári leányiskolában, a II. körben a Boros-ovoda épületében, továbbá a Kadvány-iskolában, a Tornyosi iskolában, a Domonkos-iskolában. 17-én a Gábor-iskolában, a Benes- és kevei iskolában, 24-én az Ada határi, 27-én a felsőhegyi iskolában tartanak oltásokat.

— **Hangverseny Sztarakanizsán.** Kamizsáról jelentik: A sztarakanizsai tanterület május 2-án a Gazdakör helyiségében táncdal-egybekötött hangversenyt rendez. A hangverseny keretében színpadra kerül Szöllösi »Az orr« című egyfelvonásos vígjátéka. Az előadás este fél kilenckor kezdődik.

— **Öngyilkosság.** Özvegy Jákics Mihályné hetvenöt éves asszony, szerdán délelőtt V. kör Vardacska-ucca 4. szám alatti lakásán felakasztotta magát. Mire alatt észrevették, már halott volt.

— **Az Aranymadár.** A szubotical Katolikus Legényegylet műkedvelői, vasárnap délután három órai kezdettel megismétlik az *Aranymadár* előadását. A műkedvelő gárda legközelebb a *Gül Babát* fogja bemutatni. A darab előkészületei már folynak.

Hold halottja

Szétmorzsolts kalászkok földjén lépked ijedt arcú éjt vértanu: a hold. Lelked az ő csendes szemének tükre lesz, ajka lefújja tenyeredről a port és borzongó kék sugarai nedves mosolyt rajzolnak arcodba. Meggémberedve, bünyös igézetben és mégis csak nézed gyótt fény, finom sápadtság és levegőtlen ürességekben megvékonyult árnyak szétrázott fodrai között. — Egy dárda mindjárt az eget éri és akkor. — mondd magadban. — csörömpölve darabokra hull ez az üvegéből épült éjszaka. Elporladt hangok után egy szerteágazó fényes roppanás és vége mindennek: megbotlik és leroskad az éji kálváriákra vánszorgó messiás. Tündökölő festetlen fénytelen zöld pára hólyagosodik és sírsz a kráterek forgásának közepén s úgy érzed, hogy saját érzéseidnek vagy bársonyba pólyált, beteg lelkű gyermeke. De gondolsz-e rá, hogy addig más is történetük? Delejes igézetek szíviák szemed parázsát és percről-percre az ő halálát várod, ki ott lebeg a biztos cik-cakos utakon. — Most, most. — rebegeged százszor is, már mosolyogsz, mint akit a diadal öröme vár és a következő pillanatban végsőt simít arcodon a varázslat, szemedbe felhő ereszkedik és az ő hályagos vesztett mosolyával hallgatsz el, te fáradt alvó, megtalált gyermek szülője, hold boldog halottja.

Berényi János

— **Vasvillával fizetett a megivott pálinkáért.** Noviszadról jelentik: Rosu György alibunári kereskedőhöz, akinek italmérése is van, 1921 december 13-án Grujan Péter betért és pálinkát ivott. Amikor leitta magát, nem akart fizetni, mire Rosu vasvillával fejbevágta Grujant. A pancsevői törvényszék emiatt tizennégy napi fogházra ítélte, amely ítéletet a noviszadi felelőbírói bíróság szerdán helybenhagyott.

— **Baleset.** Strazsik Sándor subotical negyedik gimnázista Flaubert-figyvert mutogatta iskolatársának, Schulz Albertnek. A feyver eközben elszűt és a golyó Schulzot megsebesítette. Sérülésével beszállították a kórházba.

— **Letartóztatott tolvaj.** Noviszadról jelentik: Gantner Rezső villanygyári igazgató feljelentést tett a rendőrségen, hogy 20.000 dinárt tartalmazó pénztárcájából a lakásán 5000 dinárt kiloptak. A megindított nyomozás folyamán a rendőrség megtalálta a pénzt a lakás egy rejtett helyén és a lopás gyanúja miatt letartóztatta Biró Erzsébetet, aki Gantnerék cselédjénél éppen akkor volt látogatóban.

— **Öngyilkos rokkant.** Noviszadról jelentik: Bohacsek Pál Oroszuccal rokkant kőműves, akinek a jobb karja hiányzik, kedd délután hat órakor lakásának padlásán felakasztotta magát. Felesége nem volt otthon és amikor hazajött, leányától értesült arról, hogy férje már három órával előbb a padlásra ment. Az asszony felküdte a padlásra kislányát, aki apját egy gerendára felakasztva, holten találta. Bohacsek régóta panaszkodott feleségének, hogy a rokkantságából nem tud megélni és rokkantságából eredő nagy testi fájdalmak gyötrik.

— **Emberölés önvédelemből.** Noviszadról jelentik: Gron Pál uzdini földműves 1923 október 26-án az uzdini határban összeszólalkozásból kifolyólag négyszer rálőtt Haviár Adám gazdára, aki holten rogyott össze. A pancsevői törvényszék megállapította az önvédelmet és ennek alapján Gron Pált felmentette a vád alól. A felmentő ítéletet a tábla is helybenhagyta. Szerdán foglalkozott ezzel az ügygel a semmisítőszék, amely az ítéletet szintén helybenhagyta.

— **Ételmérgezés sombori turótól.** Noviszadról jelentik: Kedden délután Noviszadon többen megbetegedtek ételmérgezési tünetek között. Megállapítást nyert, hogy a megbetegedéseket Kovács János Magyar-ucca 60 szám alatt levő fűszerüzletében vásárolt sombori turó idézte elő. Megbetegedett dr. Kovacsevics György törvényszéki bíró, Vojnovics Iván vasuti tisztviselő, Holik kereskedő, Int János és családja és maga a turót árusító Kovács János is. A megbetegedések könnyű lefolyásúak. A turót Kovács János Vuics Szima piaci árustól vette, aki az Vujko »Giza« ki-szacsai asszonytól vásárolta. A rendőrség megindította az eljárást.

— **A dollárpapa Kikindán.** Az a kikindai műkedvelőtársaság, amelyet Fischer Félixné Pécsi Paula, a Vigszínház volt művésznője szervezett meg, az elmúlt csütörtökön és szombaton nagy sikerrel adta elő Gábor Andor »Dollárpapa« című vígjátékát Fischer Félixné Pécsi Paula szakavatott rendezésében. A pompás együttesből elsősorban Fischer Margit és Deák Kornél játéka emelkedett ki, akik a műkedvelőivon magasan felül álló alakítást nyújtottak. Fischer Margit bájos és eleven fiatalossággal játszotta szerepét, Deák Kornél duzzadó komikummal adta a dollárpapát. Kedves és közvetlen beszédmódjával és kiváló ábrázolóképeségével tűnt ki dr. Szemzőné Ember Sári. A többi szerepekben jók voltak: Langer Vilmos, László Boriska, Klein János, Rónay Ernő, Kovács György, László Nándor, Goldberger Géza, Wittenberg Elek, Schwarcz János, Radó Kornél, Kahn Dezső, Princz Margit és Kalmár Tónika.

— **Öngyilkos pincér.** Bezdánból jelentik: Bezdánban a Kiss-féle vendéglőben felakasztotta magát Zaviacsics Joca nevű hetvenöt éves vladimirovci illetőségű pincér. Az öngyilkos a következő szerb nyelvű levelet hagyta hátra: Kérem bocsássanak meg, hogy saját önszántamból ép íté válok meg az élettől. Görögkeleti vallású, vladimirovci, alibunári járási torontálmegyei születésű szerb pincér vagyok. Születtem 1860-ban. Kérem a községet, hogy temesseő ni. Ezt előre megköszönve vagyok a t. címnek alázatos szolgálója Joca Zaviacsics.

— **A subotical adókiutetések.** A harmadosztályu kereseti adót kivető bizottság szerdán délelőtt a következő adóalapokat állapította meg: Basics Palkovics Antalné 250—125, Basics Albené 250—125, Bajics Tivadarné 25, Covkucsics Velimir 250, Dulics Jánosné 250, Gabrics Babiánné 250, Krnyajszi Milánné 250, Kuluncsics Illésné 250, Letovics Agnes 250, Mándics Vaszóné 250, Osztrankó Jánosné 250—100, Polyakovic Vinkó 250, Zvekics Dusan 250, Petrovics Dusánné 250—125, Sztipics Anna 250—125, Durakovics Mária 250, Florek Ferenc 250, Dimitrics Danica 250—125, Ifkovics Gergelyné 250, Temunovics Ferencné 250, Hegedüs Gáborné 250, Dimitrievics Milutiné 100, Tomajik János 250—500, Tucics Antal 62.50—250, Weinerth József 1250, Abraham Vince 100—250, Winkler József 125, Zomborsevics Péter 250—1500, Balázs Antal 2000—1000, Futó Ede és Sudár Kálmán 1000, Horváth Mihály 1000, Kiss Lajos 750, Kis Pál 1000, Leipnik testvérek 6000, Lengyel István 250, Donáth Lajos 750—1500, Martins Aladár 2000, Mikuska János 750—125, Petrik Simon 500—250, Puckel Pál 2000—1000, Radvánszki Mátyás 75—175, Drahoda és Schulz 1250, Wachler Albert 500, Vaszics Milan 500, Vas István 250—125, Vukovics József 250, Gabrics István 500—125, Páll Béla 1500, Weisz Húgó és társa 750—2000, Schleser, Albert 1500, Schleser Alajos 750, Juhász Kiss József 250, Schmiedt Flórián 750, Béla János 250, Kiss János 250, Drahoda Ferenc 750, Gálfi András 1250, Szuvaicsics Mitó 250. — **Május 4-én** a következő I—IV. kör adózik kerülnek sorra:

Koharek Katica, özv. Mlinacssek Gáborné, Roskov Péter, Boszandl József, Erdélyi Ferenc, Hegedüs Melkó, Horváth Béla, Szerencsés Mihályné, Vársarheji Vinkó, Mandics Márkné, Andrasics Mihályné, Balázs Mató, Bleszics Károlyné, Cérnai István, Katona Pálné, Milankovics Andrásné, Milodánovics Antal, Molnár Andrásné, Szabó József, Gabrics Lukács, Kurucz Lukács, Sargics Vaszó, Török Jenő, Bojniczki József, Kikics Antal, Mányoki Vinkó, Mátics Pálné, Mázics Lázárné, Minklen András, Perics József, Kopanovics László papucssok, Rozenfeld Sarolta, Roth Olga, Weimann testvérek, Fehér Fülöpné, Hirth Julia kozmetikai intézetek, Percsics Paula, Szekulics Gergelyné, Wagner Józsefné, Mihály Viktor, Kiss Ilona vasalóintézetek. — **Május 5-én** a következő I—IV. körök kerülnek sorra: Horváth József, Mayer Géza, Nemes Kálmán Máté, Neuchanovics Bózsó, Salga István, Láng Lajos, Teodorovics Penkó, Buránovics Józsefné, Bukvics Alojzia, Drucsek György, Gugánovics Lukács, Nemes Katica, Szabó József, Szegő Mihály, Szepánovics Vladimír, Trajanovics Magden, Detling Ferenc, Hadnagy Teréz, Renesa Vita, Basics P. István, Illés Félix, Kókics Illés, Malagurszki Fábiamé, Miszajlovics Demeter, Miszajlovics József, Nagy János, Pintér Istvánné, Rudics Ferenc, Teodorovics Genadije, Todorov Jenő, Icics Mihály, Trajkovics Magda, Imrics József, Mikulásevics Mihály, Peics G. Lovró Rajcsics Istvánné, Szedlák István, Vidics Imréné, Trajkovics Tamás, Sztójánovics Spaszoje, Trajkovics Magdaléna pékek és kenyérsütők. — **Május 7-én** a következő V—VIII. körök kerülnek sorra: Baka Erzsébet, Kiss Györgyné, Mészáros Mária, Mezei Jánosné, Spitzer Lipót, Varga Jánosné, Vajkovics Antal, Bakalics Vojóné, Beck Simon, Gabrics Istvánné, Gálfi Istvánné, György Jekab, Dukics Albert, Harthmann és Connen, Horváth Rókusné, Horváth Istvánné, Jurics Lilika, Kecskés Mihályné, Mészáros Istvánné, Molnár Mátyás, Pulman Nesztor, Szigeti és Pulman tojáskereskedők és tojásárusok.

— **A baranyai menekültek gazdasági egyesületének csoportja** május 3-án vasárnap délelőtt tíz órakor tartja meg rendes havi taggyűlését a »Zöldfa« vendéglőben Vilsonova ulica

— **A szentai zenészegetesület hangversenye.** Szentáról jelentik: A szentai zenészegetesület május hó 2-án a Royalban művészi hangversenyt rendez a betegségyező alapja javára.

— **A noviszadi telefonelőfizetők figyelmébe.** A noviszadi postaigazgatóság fölkéri a noviszadi telefonelőfizetőket, hogy a készüléken észlelt hibákat délelőtt 8 és 12 és délután 2 és 6 között jelentsek be a 430. számú telefonon.

A Színházi Élet új száma gazdag tartalommal és sok érdekes illusztrációval jelent meg. A budapesti bemutatók ismertetésén és a rendes rovatokon kívül a lap megkezdte *Váro Andor* az »Éjszakai szerelem nélkül« című regényének közlését, amely az amerikai filmvilágban játszódik le. A lap közli ezenkívül darabmellékletül a »Dolly« című operett teljes szövegét. A »Színházi Élet« a Litteraria árusítóinál kapható.

— **Cserecsnyéskert.** A *Hudozesztveni Színház* szubotical vendégszereplését a *Cserecsnyéskert*-tel kezdte meg, amelyet múlt évben mutatott be itt a világhírű orosz együttes. A »Kleinkunst« óriásának, Csehovnak ezt a csodálatosan életszagu drámáját lenyűgözően adták elő az oroszok. Ranevszkája asszony szerepét *Germanova* Mária szentverte végig a színpadon: a közönség nagy része együtt siratta meg vele a pusztulásra ítélt cserecsnyefákat, az el-tűnt ifjúságot, az elhulló-fajtájuk tragédiáját. A többiek — ugyanazok, akik tavaly is játszották a darabot — szintén tökéletes alakítást nyújtottak. (y.)

A suboticei borbélyiparosok értekezlete. A suboticei borbély- és fodrásziparosok hétfőn délután három órakor az ipartestület helyiségében értekezletet fognak tartani, amelyen kijelölnek a delegátusokat a zagrebi országos kongresszusra. Határozni fognak az értekezleten a záróra kérdésében is.

Dr. Kosztolányi Árpád orvosi rendelőjét áthelyezte Volvode Putnika trg. 4. sz. alá (törvényszékkel szemben.) **Rendel. gyermek, nő és egyéb betegeknek** d. e. 9-10. ór. és nemi betegeknek d. u. 3-5-ig

Tettenért betörő. Novisádról jelentik: **Nesics Zsivojin** rovttmultu egyén hétfő éjjel a Laza Kosztics-ucca 22. számú ház kapuját mozsártörővel fészegette. Az éjjeli őr előhívta a rendőrséget, mely Nesicset letartóztatta. Átadták az ügyészségnek.

Dr. Boschan Samu ügyvéd irodájának telefonszáma május 1-től 8-ig 672, azonnali ismét 684.

Mielőtt vásárolj jégsczkekrényt, sörparaszt és szállodaberendezést, kérjen árjegyzéket Braća Goldner jégsczkekrény-, fabutor- és rézárugyárától Subotica, Jugoviceva 25.

Mi a »Saurol«? A nyugati kultúra-áramlat egy eredeti párisi újdonságot hozott hozzánk: a »Saurol« arpakolást, mely a kozmetika terén korszakalkotó jelentőségű. Hatása frappáns. Az arcbőrt üdítővé teszi, a redőket kisimítja. Rendkívül kellemes, ártalmatlan, használata egyszerű, egyedül is végezhető. Főeljárásító Jugoszlávia területén: Roth Olga kozmetikai intézete, Subotica. Kérjen próbatubust!

Gyomorhélzavareknál, főfűvódásnál, főbőfőgésnél, étvágytalanságnál 1-2 pohár természetes »Ferenc József« keserűvíz alaposan kitisztítja az emésztés útjait. Közkórházi jelentésekben olvassuk, hogy a betegek a »Ferenc József« vizet nagyon szívesen isszák és általánosan dicsérik. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Kövértség ellen egyedül a »Villan tea« hat ériási sikerrel. Az összes szakemberek elismerik ezt. Kapható valamennyi gyógyszerárban és drogériában. Készíti: **Mr. D. Villan laboratoriuma, Zagreb, Prilaz 71.**

KINTORNA

•••

A temetőbe elmegy egy paksi izraelita. Egy sir mellett megáll s elolvassa a sírfeliratot:

Itt nyugszik

Hartenstinger Mór.

kiváló kereskedő.

tiszteletes polgár . . .

Nézi, nézi a felírást s csodálkozva mondja:

— Három embert temettek el egy ilyen kis sirba.

*

A vak ember panaszkodik egy ismerősének:

— Én vakon születtem, soha semmit sem láttam. Legalább azt tudnám, milyen a tej, amit iszom.

A barát résztvevőleg mondja:
— Szegény, szegény barátom, még azt sem tudod. A tej, az fehér.

— De kérlek, ne feleljél el, hogy én vak vagyok. Milyen az, hogy fehér?

— . . . Fehér, fehér . . . Fehér fehéred a hattyu . . .

— Honnan tudnám én, hogy milyen a hattyu?

— A hattyu, az egy gyönyörű fehér madár. Fehér tolla van és szép a nyaka.

— Jaj, csak azt tudnám, hogy milyen az a görbe?

— Hát fogd meg a karom. Az most egyenes. Így. Na most begörbitem. Így. Ez a görbe . . .

— Köszönöm, most már tudom, milyen a tej.

KÖZGAZDASÁG

A jugoszláv és csehszlovák kamarák szerajevói kongresszusa. Novisádról jelentik: Amint már közöltük, a jugoszláv kereskedelmi és iparkamarák május 13., 14. és 15-én Szerajevóba kongresszusra jönnek össze. Ehhez hozzákapszódik a jugoszláv és csehszlovák kamaráknak május 15. és 16-ára egybe-hívott kongresszusa, amely **jugoszláv-csehszlovák vegyes kamara létrehozását** célozza. A vegyes kamarát főleg a csehszlovák kamarák sürgetik, miután az olaszok és németek versenye a Balkánon mindinkább érezhetővé válik. A vegyes kamara létesítését az a körülmény is sürgőssé teszi, mert a jugoszláv-csehszlovák kereskedelmi szerződés ügyében megindítandó tárgyalások küszöbön állnak. A csehszlovák nagyipar az erős külföldi verseny elensúlyozására szorosabb kapcsolatra törekszik Jugoszláviával.

Anglia áttér az aranyvalutára. Londontól jelentik: Churchill kincstári kancellár kedden bejelentette az alsóházban, hogy Anglia hivatalosan visszatér az aranyvalutára s a Bank of England különleges felhatalmazást kapott, hogy aranyat külföldre is kivihessen.

A bánati iparos-kongresszus. Beeskerekről jelentik: A bánati ipartestületek szövetségének harmadik évi kongresszusát május 3-án tartják meg V. Kíndán. A kongresszuson a bánati ipartestületeken kívül képviselteti magát a beeskerei kereskedelmi és iparkamara és az ipartestületek központi szövetsége is. A kongresszus napirendjén a következő kérdések szerepelnek: 1. Időszervi ipartörvény; 2. a szociális törvényhozás és az iparosok; 3. ipartörvény és munkaalkalom; 4. az iparosok

kölcsöne; 5. iparoktatás (ipariskolák); 6. iparösszervezetek; 7. az adóreform és az iparosok; 8. közlekedési viszonyok a Bánátban; 9. az országos vásárok redukálása.

A részvénytársaságoknak jelentést kell tenniük a befizetett adókról. A kereskedelmi és ipariügyi miniszter április 15-én rendeletet bocsátott ki, amely szerint minden részvénytársaság köteles a rendeletnek a Sluzbene Novine-ban való megjelenésétől számított 15 nap alatt a minisztériumnak pontos adatokat szolgáltatni arról, hogy 1923. és 1924. évre mennyi egyenes adót vetettek ki rájuk, mely adónemekben s hogy mennyi községi s egyéb pótdótot követelnek tőlük. A minisztérium rendelete a hivatalos lapban már megjelent, emélfogva az összes részvénytársaságok, tekintet nélkül arra, hogy minő az üzletkörüik, a fenti adatokat közölik a 2221. számú rendeletre való hivatkozással a kereskedelmi minisztérium hitelintézeti és biztosítási osztályával.

A suboticei mezőgazdasági és iparkiallítás előkészítése. A suboticei kiállítás előkészítésére a kiállítás mezőgazdasági osztálya május 6-án délután 2 órakor ülést tart a Lloyd helyiségében.

Megszűnik a beogradi cseh főkonzulátus. A csehszlovák követség közölte a külügyminisztériummal, hogy a beogradi cseh főkonzulátus megszűnik. A főkonzulátus hatáskörébe tartozó ügyeket részben a beogradi képviselő, részben pedig a Szokoplleben ujonnan szervezendő konzulátus intézi el. Megszűnik a spliti cseh konzulátus is, helyette Szerajevóban szerveznek konzulátust. Zagreb-ban megmarad a cseh kereskedelmi konzulátus.

SPORT

A suboticei bajnokság

A csapatok őszi és tavaszi szereplése

Az idei bajnoki szezon a vége felé közeledik. Mindössze tíz mérkőzés van hátra, amelyek egy-két héten belül lejátszásra kerülnek. A bajnokság sorsa még mindig nem dől el és a Sombori Sport jövőbeni szerelésétől függ, hogy ő vagy a Bácska viszi el az idei bajnokságot. A csapatok őszi és tavaszi szereplésének összehasonlítása alkalmával megállapíthatjuk, hogy azok a csapatok, amelyek ősszel gyengén szerepeltek, a tavasszal sokkal jobb eredményeket értek el, míg a fávort csapatok tavaszi szereplése sokkal gyengébb az őszinél.

Az első helyen álló **Bácska** a következő eredményeket érte el:

Sanddal (őszi mérkőzés) 2:2, (tavaszi) 0:0, Amateurrel 9:0-0:1, SMTC-vel 3:0-3:1, Suboticei Sporttal 7:1. (A tavaszt még nem játszották le.) ZsAK-kal 1:0-1:1, Sombori Sporttal 4:0-0:1, Kulai SC-vel 2:1-0:0, Pontszám 18, Gólarány 32:8.

Sombori Sport:

Bácskával 0:4-1:0, Sanddal 1:3-2:0, Amateurrel 2:3 (a tavaszi még hátra van), SzMTC-vel 1:1-4:0, Suboticei Sporttal 3:0 (az őszi még hátra van), ZsAK-kal 4:0-2:2, Kulai SC-vel 3:0-2:0, Pontszáma 16, Gólarány 25:13.

Sand:

Bácskával 2:2-0:0, Amateurrel 1:1-3-1, SMTC-vel 3:1-4:1, Suboticei Sporttal 0:0 (a tavaszi még hátra van), ZsAK-kal 1:1-1:0, Sombori Sporttal 3:1-0:2, Kulai SC-vel 0:1-1:2, Pontszám 15, Gólarány 19:13.

Kulai SC:

Bácskával 1:2-0:0, Sanddal 1:0-1:2, Amateurrel 3:0-2:3, SMTC-vel 7:2-1:2, Suboticei Sporttal 3:0-1:0, ZsAK-kal 1:3-3:1, Sombori Sporttal 0:3-0:2, Pontszám 15, Gólarány 25:19.

Sombori Amateur:

Bácskával 0:9-1:0, Sanddal 1:1-1:3, SMTC-vel 11:0 (a tavaszi még hátra van), Suboticei Sporttal 1:2-0:1, ZsAK-kal 2:2-3:2, Sombori Sporttal 3:2 (a tavaszi még hátra van), Kulai SC-vel 0:3-3:2, Pontszám 12, Gólarány 26:27.

SMTC:

Bácskával 0:3-1:3, Sanddal 1:3-1:4, Amateurrel 0:11 (a tavaszi még hátra van), Suboticei Sporttal 1:0-3:3, ZsAK-kal 3:1-1:1, Sombori Sporttal 1:1-0:3, Kulai SC-vel 2:7-2:1, Pontszám 10, Gólarány 16:41.

Suboticei Sport:

Bácskával 1:7 (a tavaszi még hátra van), Sanddal 0:0 (a tavaszi még hátra van), Amateurrel 2:1-1:0, SMTC-vel 0:1-3:3, ZsAK-kal 1:1-2:0, Sombori Sporttal 0:3 (az őszi még hátra van), Kulai SC-vel 0:3-0:1, Pontszám 9, Gólarány 10:20.

ZsAK:

Bácskával 0:1-1:1, Sanddal 1:1-0:1, Amateurrel 2:2-2:3, SMTC-vel 1:3-0:1, Suboticei Sporttal 1:1-0:2, Sombori Sporttal 0:4-2:2, Kulai SC-vel 3:1-1:3, Pontszám 7, Gólarány 14:26.

Lord Burghley legyőzte az amerikai gátfutókat. Newyorkból jelentik: Philadelphiában a Pennsylvania-egyetem szezonnyitó nyílt pályaversenyén, a Porrittal együtt áthajózott Lord Burghley, a kitűnő cambridgei gátfutó 400 méteres gátfutásban 54.8 mp. pompás idő mellett győzött.

Körmérkőzések Subotícán. Május elsőjén a négy legjobb suboticei csapat körmérkőzést rendez az SzMTC. Szegedi-uti pályáján. Először a Suboticei Sport az SMTC-vel, azután pedig a Bácska a Sanddal mérkőzik. A két győztes, ugyszintén a két vesztes azután egy később meghatározott napon fog egymással küzdeni a kitzűzött díjakért.

TŐZSDE

•••

A dinár külföldi árfolyamai 1925. április 29.

Budapest deviza 1148-1156, valuta 1128-1150.

Prága deviza 54.70-55.20, valuta 54.37 1/2-54.87 1/2.

Berlin deviza 678-680 milliárd márka, valuta 674-678 milliárd márka.

Bécs deviza 1145 1/4-1149 1/4, valuta 1143-1149.

Triest deviza 3940-3945.

London deviza 297.50.

Newyork deviza 162 1/4.

Zürich, április 29. Zárlat: **Beograd** 836 1/4, Páris 27, London 2497.50, Newyork 516.12 1/2, Brüsszel 26.20, Milánó 2114 1/2, Amsterdam 207.70, Berlin 122.90, Bécs 72.70, Szófia 377 1/2, Prága 15.30, Varsó 99.35, Budapest 0072 1/4, Bukarest 230.

Beograd, apr. 29. Zárlat: Páris 323, London 299.50-299.75, Newyork 61.85-62, Geni 1202-1202.50, Milánó 254.75, Prága 183.40-184, Berlin 1478, Bécs 872-876, Budapest 869-872, Bukarest 2760.

Noviszadi terménytőzsde, apr. 29. Az irányzat kialakulatlan, a forgalom pedig csekély. Az amerikai jegyzések valamivel magasabbak, de a nyugati tőzsdék nem eskomptáltak a magasabb árakat. Buza, bácskai 75, 2-3 százalékos K. D. 474 dinár, Tengeri, bácskai K. D. 177.50 dinár, bácskai csatornai állomáson 185 dinár, bácskai V. 15, 185 dinár, szeremi 182.50 dinár, Liszt bácskai 0-ás GG. és G. 660 dinár, 6-os 510 dinár, kenyér minta szerint 480 dinár, Forgalom: buza 100, tengeri 1500, liszt 650 q.

Csikágói gabonátőzsde, máj. 28. Buza májusra 149.75, Buza júliusra 140.75, Buza szeptemberre 133.5, Tengeri májusra 106.125, Tengeri júliusra 109.675, Tengeri szeptemberre 109, Zab májusra 40.625, Zab júliusra 42.25, Zab szeptemberre 42.625, Rozs májusra 108, Rozs júliusra 103, Rozs szeptemberre 99.5.

Newyorki gabonátőzsde, apr. 28. Buza őszi vörös 192.75, Buza őszi kemény 165.25, Tengeri 120.125, Az irányzat szilárd.

Budapesti terménytőzsde, apr. 29. A terménytőzsdén szilárdabb irányzat mellett indul az üzlet. A tengerentúli piacokról minden árucikkben számottevő emelkedést jelentettek: a csikágói májusi buza 5.25, a newyorki buza 10.25 centtel drágult, a rozs ára 5.75, a tengeri 4 1/2 centtel emelkedett a csikágói gabonátőzsdén.

Az áremelkedés hatását a budapesti tőzsde is érzi: nyitáskor 10.000-12.000 kronával magasabb árakat követelnek búzáért. Elkelt ubuza 393.500-400.000 koronás áron. Ubuza már nagyobb tételekben is kerül a piacra.

Rozs írást valamivel jobb a kereslet, mint a buza iránt, 455.000 koronával kötötték a tőzsdéidő elején a rozst.

A takarmánycikknek piacán ma is a tengeri a legkeresettebb cikk, 247.500 koronát ajánlanak a prompt tengeriért Budapestben.

TUDJA-E,

hogy hibát követ el, ha a bevasárlását röviden hajmosópórt két. A természetadta legszébb díszről, a hajáról van szó, ezért ennek az ápolásához a legjobb szert kell használnia. Kérje határozottan a főt ismert

„Schaumpont a fekete fejfel”

és akkor az ötvizedek óta bevált és kipróbált gyártmányt fogja kapni. — Kapható minden gyógyszerárban, drogériában és hátszertárban — Egyedül előállítója: **Hans Schwarzkopf Berlin-Dahlem**

Fontos, hogy a bevasárlásnál különösen

hangsúlyozza a „FEKETE FEJEL”

Bächer: egy és többvasu acéleke, borona, „Kultivator“ kapálók és minden modern talajmivelő eszköz

Melichar: eredeti

Unicum Drill

vetőgépek, műtrágyaszórók, fűkaszálók, aratógépek, automatikus acélszénagyűjtők és mindennemű mezőgazdasági gépek

EREDETI PRIMA MANILLAZSINEG

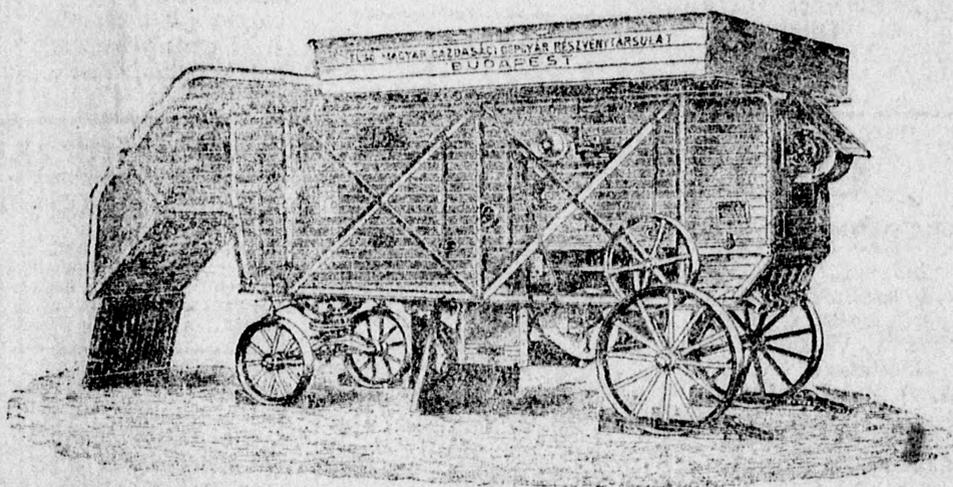
Bächer Rudolf — Melichar Ferenc

Telefon 522 Novisad, Liman Telefon 522

3577

Első Magyar Gazdasági Gépgyár R. T.

Jugoszláviai Vezérképvisellete

Állandó raktáron tart: Cséplőgarnitúrákat, utimozdonyokat, gőz- és szivógőznemű lokomobilokat, legújabb szerkezetű acélramás, gyűrűs csapágyas cséplőket és egyéb gazdasági gépeket, eszközöket és motorokat.

DANICA MEZŐGAZDASÁGI GÉPEK GYARI LERAKATA **OSIJEK**

Telefon 404. Raktár: DESATIČINA 27. Sürögönc. Danica Industrija

ELADÓ MALOMBERENDEZÉS

1 Seck darahenger No. 8. vasszekrény két tősszék uj — 1 Seck őrlőhenger No. 8. vasszekrény uj — 1 Reform daratsztító kevesel használt — 1 Ganz-darahenger No. 17. egyszerű, használt — 1 kőjárat 42. komplett — 1 komplett koptató Seck-hámozógéppel, uj — 1 lisztkeverőgép fél vagoura — 9 darab cilindert — 11 db felvonó — 1 vízkerek vasból — 1 vízturbina sistem Pohl Szombathely te jesen uj, 20 HP még beépítetlen.

Csak személyesen tárgyalok.

VIZIMALOM LUC (BARANYA)

Szabók és kereskedők figyelmébe!

Ruhaszöveteket

kelmét és szabókellékeket legolcsóbban árusít

ZSAN. M. PINTO

Beograd, Kraljev trg 9 (a községháza mellett)

3536

Gyári új, eredeti Hoffherr-Schranz & Clayton-Schüttelworth

magánjáró cséplőkészletek, kukoricamorzsolók, darálók

Me. Cornick amerikai javított szerkezetű

kéveköttő aratógépek

Me. Cornick

kéveköttő alkatrészek

Me. Cornick

Traktorok

Me. Cornick

amerikai Standard-manilla

Raktárról rögtön szállíthatja a képviselő:

Braun Marcel cég

Veliki-Bečkerek

Telefon 106.

3302

A Vajdaság nagyobb városában jól bevezetett

férfi és női kalapüzlet

műhellyel, teljes felszereléssel és berendezéssel együtt eladó.

Érdeklődők leveleit „Biztos jövő“ jelige alatt a kiadóhivatal továbbítja

3641

PRIX ASZTALOS SUBOTICA

Školska ul. 10., Bajski put

Legmodernebb butorokat valamint modell munkákat készít versenyképes áron. 2730

A zagrebi nagyvásáron Franciaország pavillonjában alkalma lesz a

Les Tissus A.G.B

gyönyörűbbnél gyönyörűbb kollekcióit megcsodálni.

Eladás csak nagyban:

ZAGREB, JELAČIČEV TRG 20 III. — TELEFON 6—99.

ANGOL SZÉN

7000—7500—8000 KALÓRIÁVAL

DARABOS SZÉN IPARVÁLLALATOK, GÁZGYÁRAK, VASUTAK ÉS HAJÓZÁSI VÁLLALATOK RÉSZÉRE

DIÓSZÉN IPARVÁLLALATOK, GŐZHENGEREK, LOKOMOBILOK stb. RÉSZÉRE

APRÓSZÉN KÜLÖNÖSEN TÉGLAÉGETŐK és CEMENTGYÁRAK RÉSZÉRE 7300—7500 KALÓRIÁVAL

I-a. **KOVÁCSSZÉN** KÉTSZER MOSOTT, ROSTÁLT, KB. 8000 KALÓRIÁVAL

ANGOL GÁZ KOKSZ KÖZPONTI FÜTÉS, SZÁRÍTÓK és EHHEZ HASONLÓ GÉLRA

ÖNTÖSZÉN KÜLÖNÖS KEMÉNYSEGŰ MINIMÁLIS KÉN és HAMUTARTALOMMAL

ÁLLANDÓ LERAKAT BEOGRADBAN, GRUŽBAN, ZAGREBBAN, KARLOVACON, LESKOVAČON, NOVISADON, SUŠAKON, SARAJEVOBAN STB. VERSENYKÉPES ÁRAK.

KÉRJEN AJÁNLATOT.

ING. M. Lj. TRIFUNOVIĆ BEOGRAD

IZVOZNA BANKA PALOTÁJA TELEFON 35—93. TELEFON 35—93.

Prima minőségű

BÜKKHASÁB

házhoz szállítva, felvágva, a legolcsóbb napi áron

SPEDICIÓ!

Mindennemű fuvarozás a leggyorsabban és legpontosabban teljesítették. — Szíves támogatást kér

PALJIC RADOMIR (kereskedő és speditőr) SUBOTICA Szegedi-ut, a teherpályaudvar bejáratánál 3628

Dr. SZEGŐ K.

SZANATÓRIUMA

felnőttek és gyermekek számára

ABBAZIA (Italia)

Hízó, edző, állatikus kurák. Sziobajok, érelmeszesedés anyagcsere, női- és ideghajók gyógyítására előrangú gyógyintézet.

7 éven felüli gyermekek kísérő nélkül is felvételnek.

GROZIT
KAUCSUK ASZFALT KOMPOZICIOVAL BEVONT SZASZTALAH
BŐRFEDÉLLEMEZ ERŐS TARTOS VINARTALLO
CSAK EZEN ÚJMŰVEL ELLÁTOTT FEDÉLLEMEZT FOGADJON EL! GYÁRTJA: BEOGRÁDI ASZFALT ÉS KATRÁNY VEGYITERMEK GYÁRA

Beogradi Asphalt és Kátrány Vegyitermékek Gyára
Vuka Karadžića 6. Beograd Telefonszám 27-20
Sürögöncim: Grozit
Gyártmányaink: asphalt és kátrányfedéllemez, asphalt szigetelőlemez, kőszénkátrány, lacement, karbolincum, kőszénkátrányszurok, fedellak, bitumen, asphalt mastix stb.
Suboticiai képviselő és lerakat: **SCHWEIGER I DRUG**, Tolstojeva ul. 17 Telefon 85
Sombori képviselő és lerakat: Bertalan Goldfahn & Co
Novisadi képviselő és lerakat: Emerich Gerő

Sodronykerítést mindenféle minőségben és erősségben különféle szitákat és rostákat, áthányó rostákat, malmok részére szöveteket **KOVÁCS FERENC** Ciril Metod trg 20. — (Nagytemplommal szemben)

KORZÓ MOZI * LIFKA MOZI

Hétfőtől—szerecláig Gyönyörű filmudonság! Akiket nem szoktak feleségül venni Tanulmányos film a férjhezmenés művészetéről a televízióban Főszereplő Henry Myers, Corin Griffith Szereplés udonság apr. 30-tól Elvesztett hajók szigete Világutazás a televízióban

Hétfőtől—szerecláig Meghívó A Pathé filmgyár rendezésében készült gyönyörű filmesemény Karadjordje című szerb nemzeti éposznak bemutatására. A film külön szenzációja a 18rök-szerb háború, valamint Beograd ostroma helyszíni felvételek alapján. I. Divízió zenekarának közreműködésével, Rendes helyarák!

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címező közzétételre számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak felbélyegzett jellegű leveleket továbbítunk Kérdésküldésekhez válaszbélyeg mellékelendő.

CSAK 3 SZÓI SZEMÜVEGET TENNER OPTIKUSNÁL

Subotica, Korzó 11.

Eladó Starakanjica kö-zéppontján 404 m²-l területen épült vendéglő teljes berendezéssel azonnal átvehető. Cím: Bagi Istvan Starakanjica. 3660

Zon óra hangolást 6-javitást mérésnél áron v. lal vidéken is. U. és a zongora a ha műslum állan-dóan raktáron 3436 Krombholz Albert Subotica, Vilsonova u. lica 28.

Daruvarv-Creme étel-használatra és az eredeti -Rendő- Liliom-Creme nappali használatra a leg-ideálisabb szepítoszerek. Kapható mindenütt, ahol nincsen, a készítőnél, Blum (Hlles) gyógytár, Subotica, a főpostával szemben. 3592

Kladó Paicsen egy szoba és konyhas lakás. Téli lakásnak is. — Ugyanott 3 szokrény, 2 íróasztal, 2 nagy tükör, 1 villanyvüsz-ter olesón eladó. Mező-könlhető csak d. u. 5-7-ig. Cím a kiadóban. 3527

Kulán egy ház eladó. Ér-deklődni lehet Derkovic Lajossal Kula. 2887

Eladó egy darab 10-es Unrath-féle cséplőszek-rény elevátorral és egy 10 HP Mav-kazán; ugyan-ott egy fekete és sárga hűtő ut paradés löszér-számmal, iárgány, szees-kavágó, társák és ekék, valamint egy alig hasz-nált cilinder-szita. Cím: Kohán Vince és Társa góznalom, Subotica. 3446

Olesósári hullámok! Pérfi-öltönyök 680-tól, fiúruhák 300 dinártól, női és férfi esőköpenyek 380 dinártól feljebb. Elsőrendű kiállítás Eistler Izsónál, barátok temploma során. 3683

Üzlethelyiség berendezés-sel vagy anélkül azonnal átadó. Kifőzde. Cím a ki-adóban. 3716

Különbejáratu kétgyvas csinosan burtozott szobát keresek azonnalra. közel a beltérhez. Cím a kiadóban. 3713

Börgarnitúrák állandó raktára

HIRSCH LÁSZLÓ kárpitosnál Subotica, Paja Dobanovacka 5 ahol mindennemű új és régi munkák legolcsóbban eszke-zálhetők. 1084

Építőmesterek és mész-nagykereskedők figyelmé-re! Elsőrendű hófűrészeléssel és vízvezetékekkel a belváros közepén kiadó. Cím a kiadóban. 3714

Két egymáshozilló emeleti szoba villanyvilágítás-sal és vízvezetékekkel a belváros közepén kiadó. Cím a kiadóban. 3714

Cipőkülönlegességek párisi divatlap szerint RÓKA divat cipészetiében Subotica, Pašičeva u. 9. 3770

Legizlésebb és legdiva-tosabb ruhák, kosztümök és köpenyek olesó áron készűlnék Hnisz István angol női szabó és Hausert Nővérek francia női divat-termeben. Hivatalnoknok-nek árkedvezmény. Kara-džičeva ul. 9. (Bárányköz) 3770

Halotti emléktáblák (Jahr-zeltafel) készit a legpon-tosabban Weisz Mór Subotica, régi zsidó-templom udvar. 3770

Jóforgalmu helyen, a belváros közepében egy ucaal dohánytőzsdé az egész berendezéssel és árukészlettel együtt más vállalkozás miatt eladó. Bővebbet e lap kiadóhivatalában. 3717

Butorozott szoba konyha-használattal kiadó. Cím: Ivics, Vilsonova ul. 60. 3680

Gumibélvezőt hármil-ven nyelven készit Mol-nár József Subotica, Fran-kopanska ulica 25. Meg-rendeléseket a Bácsme-gyei Napló kiadóhivatala is elfogad. 3693

FOGLALKOZÁS

Cipőgyár társat keres 150.000—200.000 dinár tö-kével, lehetőleg szakembert. Leveleket Sloga-jeligére a kiadóba kérek. 3574

MOLYKÁR ELLEN

MEGŐRIZ SZÖRMÉT, TÉLI HOLMIT SZŐ-NYEBET SZAKSZERŰ GONDÓZÁSSAL GOLDSTEIN szőrméruháza és meg vj intézete SUBOTICA Strassmajerova ulica 5. A megővásra átadott hol-mik tűz- és botórs ellen biztosítva vannak. Kivénatra házhoz küldök 3331

VÉTEL-ELADÁS

Eladó 35 kaptár méh. elsőrendű törzsek, amerikai kaptárakban vagy kere-tekkel (39x20 cm), egy vagy több kaptáronként is eladó. Cím: Adam Ma-jész, Novisad, Dunavska ulica 34. 3709

Nagyon ked: azó áron ELADÓ: 850 bi puba tűzifa (60 % hasáb, 40 % baltázott botfa) Közelebbi megtudható Franjo Freiermuth, Osljek L, Štrossmajerova 83.

Perfekt könyvelő gabona-tízletbe azonnali belépésre állást nyer. Szakmabeliek előnyben. Ajánlatok fizetési feltételei megjelölésével a kiadóhivatal továbbit. 3650

Főmolnár, főzár és mun-kaszereető, állást keres azonnali belépésre. Né-meth János főmolnár, Csikerla ut 939, Cantavir 3603

Ió családból való nő minden házimunkához és gaz-dasághoz is ért, kisebb gazdaságba pusztára vagy vidékre elmenne. Teljes-című leveleket Kucsó Etel V., Kaučova ulica 24. 3707

Intelligens nő házvezető-női állást keres. Barcmi-tenyészést és mindenemű munkát ért, egyszersmind finom szakácsnő. Cím a kiadóban. 3714

OLCSÓN ELADÓ egy 8 HP láncoš eséplőgarnitúra Nicholson gyártmány, jó állapotban. Érdeklődni Franjo Freiermuth Osljek L, Štrossmajerova 83.

Kifutófiút a városban való rövidáru kihordásához fel-veszek. Vámos, Praska (Prágai hid) ul. 34. 3696

Destilacija Drva D. D. Zagreb-Tešlic Ajánl elsőrendű retorta faszenet vagoné eiben. — Képviselet Subotica részere Róvai Adolf Subotica 529 Telefon 551.

Okleveles tanító, ma-gyar-német nyelvtudással, gyermek mellé ajánlközik. Cím a kiadóban. 3685

Hirdetmény. Cukorkaipar teljes felszereléssel más vállalat miatt eladó. Ér-tekezni lehet Vékony Mihály és társainál Adán. 3605

STENICIN a legjobban bevált fereg és POLOSKAIRTO Kezelése egyszerű, nem piszkít. — Kapható Drogerija Landauer Subotica. 3603

20 év óta jennálló jófor-galmu gabonakereskedés eladó vagy haszonbérbe kiadó, azonnal átvehető. Leveleket »Gabonázlet«-jellegére a kiadóba kér. 3603

Egy teljesen új, komplett rőfősűzletberendezés azon-nal eladó. Jofrem Strázs-mesterev, Starbočel.

Intánvos áron eladó egy 70 HP felstabil kompuud, kondenzációs, tulhévítős, 10 atmosféras gőzgép. 1908-ban épült Schlick-Nicholson gyárában. Üzem-képes állapotban, 3 drb használt, 21-es Ganz-hen-gerszék, 1 drb 2 colos és egy 1 1/2 colos erőhajtásu vízszivattyu, 2 köllárat teljes vasrészei: 100 méter 2 colos gázcső, 12 fo-lyóméter 75 mm trans-missió, hozzá csapágyak és különféle szijtárasák. Foellier Péter, V.-Beček-erek, Tükölvi 2900 3300

Most nyilt meg! Berkes József üveg-és porcellán kereskedése SUBOTICA Zrinjski trg 9. István utca sarok nagy gyümölcsplác

Üveg és porcellán árak nagy választékban. Versenyképes árak. Épület üvegezés és képkeregetezés. 2625

Fűtőren levő jömmő ké-zimunkázlet más vállal-tkozás miatt eladó. Cím a kiadóban. 3615

EKSZEREK inga- és zseborák, írő-készletek, ridikűlők, cigarettatárcák ezüst-ből és alpakából — Nagy választék, olcsó árak. SOK ékszerésznel, Rudičeva ul.

Alkalmi vétel. Subotica legszebb és legforgalma-sabb helyén földszintes ház, existenciát biztosító vendéglő-üzlettel, nyomban átvehető lakással, 250.000 dinár végső áron sürgő-sen eladó. Megbizott dr. Salamon Frigyes Suboti-ca. 3693

A legolcsóbb és legjobb fűzők készítését elvállalom, hivetűl halcsont nélküli, Haskötők orvosi rendelés után, javitást, alakitást Gutai Ferencné, VII. kör, Ostojičeva ul. 29 2826

BUTOR tőmör keményfa, elsőrangu gyártmány. Ver-senyen kívüli árak! Nagyban és kicsinyben. Teljes hálószoba berendezés l-a keményfából 4400 din.-tól feljebb Teljes ebédő berendezés divatos 12.500 din.-tól feljebb Teljes konyhaberendezés fehérre lakkozott 1950 din.-tól feljebb „DOMUS“ butorgyári-erakat Bernat Passing Novisad, Zeljeznicka utca 105-107. Mitrovica, Planička-ul. 9-11.

35—40 éves szépen fejlett citrom- és narancsfák, nyvancsak régi, jól fejlett különféle pálmák kaktu-szek és egyéb délszaki növények néhány ezer darab különféle apróbb dísz- és eserepvirág ke-lül eladásra díszkert re-dukálás következtében Schulpe Gazdaságban No-vakanizsán. Érdeklődők akár az egész kvantumra, akár részletekre, vagy egyes darabokra fordulta-nak közvetlenül Schulpe Emil és Vilmos utrához Novakanizsa, Banat, cím-re. 3518

ÚJ CSERÉPKÁLYHÁK tűzhelyek, jutányos ár-ban kaphatók. Atraká-sok és javítások szaksze-rűen, legolcsóbb árban elvállaltatnak. Vidéken is a szakmába vágó min-dentéle munkát elvállal: TAKÁCS MIHÁLY CSERÉPKÁLYHÁS Subotica, városi zeneudó mögött. 2702

Eladó vendéglő 25.000 la-kosu városban, a főutca közelében saroképület la-kással ivószobákkal, uton-nan öntözt nagy táncte-remmel, vasgerendára ép-ített nagy pincével, egy kisebb pincével, amelyet az lecsé használ, 4 lóra való istállóval, kukorica-katárkával, villanyvilá-gítással, 650.000 dinárért el-adó. Cím a kiadóban. — Ugyanott 10 x fehér és sárga bab is eladó. 2928

Vas- és fémöntvényeket gyárt, nikkelez és galvanizál: KRAUSZ VELIKI-BECSKEREK, a törvényszéki palota mellett. TELEFON 329 760

Uri családnál 2—3 egyén teljes ellátást kaphat. — Ugyanott kihordásra is jó házikoszt kapható. Cím a kiadóban. 3567

Új zongorák pianinok, csakis elsőrendű világ-márkák, a leghosszabb je-láratu részletfizetésre kap-hatók 10 éves iótállás mellett. Legnagyobb vá-laszték az országban. Kap-hatók Kain Lajos hang-szerkereskedőnél Suboti-ca Városháza. 2942

KÉKKŐ és RAFFIA a legolcsóbb napi áron Kereskedőknek előnyárak Sugár Manónál Subotica KISS ZÁLOGINTÉZETE mindenféle értéktárgyakra kölesónt ad. Zálogból visszamaradt cirka 500 méter sötétszürke finom gyapuzövet, szállításra: v. férfi női raglán és téli-kabátból való. Ékszerék, ruhák, kabátok, fehérne-műek és minden más tár-gyak állandóan olesón el-adatnak. Subotica, I. kör, Bogovičeva (Kintisi) ul. 12. 5697

15 ezer dinárért jófor-galmu kocsmá átvehető. Cím a kiadóban. 3693

BÖRGARNITURÁKAT kárpitosmunkákat nagy vidéken mint helyben pontosan és olcsón szállit NAGY GYULA Subotica, Sokolska (Gömbökűtő) u. 7 3453

Malom, másfél vagon na-pi örlőképességgel bánátl (Jucoszlávia) nagyköz-szeben, olgyós feltételek mellett és kevés kész-ponzleltetés ellenében el-adó, eseez hosszabb idő-re bérbeadó. Ügyelőkök díjaztatnak. 3404

BOSCH mágnesszívó készülékek javítása, — Belezés saját egyenáramu mágnesszű-űségi villamositelepen. Te-kelezés. — Tartalékreszek raktáron Schmerok Engelbert Veliki-Becskerok Eteleova (Magyar) uca 24.

KÜLÖNFÉLE Uri családnál 2—3 egyén teljes ellátást kaphat. — Ugyanott kihordásra is jó házikoszt kapható. Cím a kiadóban. 3567

Új zongorák pianinok, csakis elsőrendű világ-márkák, a leghosszabb je-láratu részletfizetésre kap-hatók 10 éves iótállás mellett. Legnagyobb vá-laszték az országban. Kap-hatók Kain Lajos hang-szerkereskedőnél Suboti-ca Városháza. 2942

KÉKKŐ és RAFFIA a legolcsóbb napi áron Kereskedőknek előnyárak Sugár Manónál Subotica

KISS ZÁLOGINTÉZETE mindenféle értéktárgyakra kölesónt ad. Zálogból visszamaradt cirka 500 méter sötétszürke finom gyapuzövet, szállításra: v. férfi női raglán és téli-kabátból való. Ékszerék, ruhák, kabátok, fehérne-műek és minden más tár-gyak állandóan olesón el-adatnak. Subotica, I. kör, Bogovičeva (Kintisi) ul. 12. 5697

15 ezer dinárért jófor-galmu kocsmá átvehető. Cím a kiadóban. 3693